Haber

SON HAVADİSLER

AKŞAM POSTASI

HAZİRAN 13 CUMA 1941 Sayı: 3313

İdare Tel. 24370 - Sene 11 -- İDAREYERİ: ANKARA CADDESİ VAKIT YURDU: İSTANBUL Yazı işleri Tel. 23872 Fiyatı 5 KURUŞ

Her akşam:

Bir Mukayese

Bulgaristandan yeni gelen birisi anlatıyordu: Bir yumurtanın fiatı orada 17 levaya çıkmış (25 kuruş) Alman askerleri ellerinde hakikatte beş para kıymeti olmıyan Bulgaristana mahsus Alman marklariyle köylerde kulakları kirişte bekliyorlarmış. Bir tarafta tavuk gıdakladı mı, çat çat kapı, yumurtayı ver deyip Alman kâğıdını uzatıyorlarmış... Tavuklarını bağırtmadan yumurtlatmak usulünü henüz icat edemiyen zavallı Bulgar köylüleri için mahzun mahzun yumurtaları Almanlara vermekten başka çare yok.

Yazan:
Hüseyin Cahit Yalçın

Almanlar diyorlar ki: İngilizler muhasara altındadırlar; ne mühimmat alabiliyorlar, ne yiyecek! Atlantikteki denizaltılarımız, tayyarelerimiz, korsan gemilerimiz onları mahvetmek üzeredir ve muhakkak mahvedeceklerdir.

Hakikaten İngilterenin az çok sıkıntı çektiğini görüyoruz. Bazı gıda maddeleri vesika usulüne tâbi tutulduğu gibi, giyecek maddelerinin de tahdit edildiğini İngiliz menbalarından öğrendik.

İngilizler bu sıkıntıyı izah için ellerindeki nakliye vasıtalarını azami mühimmat ve cephane naklinde kullanmak için fedakârlık yaptıklarını söylüyorlar.

Diğer taraftan İngilizler diyorlar ki: Almanlar, muhasara altındadırlar. Takas suretiyle öteberi ithaline muvaffak oluyorlar, Rusyadan da yardım görüyorlar. Fakat ablukamız gittikçe şiddet ve tesirini arttırıyor. Rusyadan vukubulan sevkiyat da muazzam Alman ihtiyaçlarına kâfi gelmiyor. Almanya stoklarını sarfetmek mecburiyetindedir. Stoklarını mümkün olduğu kadar çok sürdürmek için asgari bir yiyecek ile iktifa etmek ıstırarında kalıyor ve bu da halkı beslemiyor.

Bu iki zıt iddianın hangisine inanalım? Tabiidir ki birdenbire gönül neyi arzu ediyorsa onu hakikat olarak kabul etmeye meyil gösteriyoruz. Fakat hakikate mümkün olduğu kadar fazla yaklaşmak için, yalnız sözden ibaret olan iddiaları bir tarafa bırakarak, fiiliyat üzerine istinat eden bir mukayese yürütelim.

Hür Fransız ve İngiliz kuvvetleri Suriyeyi istilâya başladılar. Suriyede halkın çok fena bir kıtlık içinde bulunduğu malûmdur. İngilizler Suriye topraklarına adım atar atmaz memleketin gıda ihtiyacını temin edeceklerini ilân eylediler. Ablukanın kalkacağını, ticaretin imkân dairesine gireceğini de müjdelediler. Fakat bu ikinci kısım vaitlere pek ehemmiyet vermiyelim. Fiiliyatla tahakkuk etmelerini bekliyerek bir tarafa bırakalım.

Yalnız bugünden muhakkak olan bir şey varsa o da İngilterenin Suriyeye muhtaç olduğu gıdaları verebilmesidir. Hem işi uzun müddet sürüncemede de bırakmıyorlar. Filistinde Suriyeyi doyurmaya ve sefaletten kurtarmaya kâfi miktarda yiyecek stokları olduğunu bildiriyorlar. Filistinde bu kadar bol gıda iddihar etmiş bulunan İngilizlerin kendi ana topraklarını ihmal etmiş olmalarına imkân var mıdır?

İngilizlerin girdikleri memlekete böyle bir bolluk getirmelerine, hiç olmazsa oradan bir şey talep etmemelerine mukabil, Almanların, istilâ ettikleri memleketlere getirdikleri kıtlık, ıstırap ve felâketi bir düşünelim: Fransa açlıktan feryat ediyor; Belçika ve Hollanda yiyecek bulamıyor; Avrupanın hububat anbarlarından biri olan Romanya mısır lâpasile açlığını avutmak ıstırarındadır. Muhasamata sahne olmamış Bulgaristandan yeni gelen birisi anlatıyordu: Bir yumurtanın fiatı orada 17 levaya çıkmış (25 kuruş). Alman askerleri ellerinde hakikatte beş para kıymeti olmıyan Bulgaristana mahsus Alman markları ile köylerde kulakları kirişte bekliyorlarmış. Bir tarafta tavuk gıdakladı mı, çat çat kapı, yumurtayı ver deyip Alman kâğıdını uzatıyorlarmış... Tavuklarını bağırtmadan yumurtlatmak usulünü henüz icat edemiyen zavallı Bulgar köylüleri için mahzun mahzun yumurtaları Almanlara vermekten başka çare yok.

Bu hikâye belki uydurma bir alaydan ibarettir. Fakat uydurma olsa bile o kadar güzel ki bizi hakiki bir vesika kadar tenvir ediyor. Çünkü meyzuk haberler Bulgaristanın çidden büyük bir sıkıntıda olduğunu kâfi derecede ispat etmektedir.

Şu halde, darlık, sıkıntı hangi tarafta ve nihayette bitkinlik hangi taraf için mukadder?

Hüseyin Cahit YALÇIN

Ingilterede

İmparatorluk mümessilleriyle istilâya uğrayan memleketlerin mümessilleri

Bir konferans akdettiler

Verilen Karar şudur:

Nihaî zafere kadar harbe devam

Çörçil bir nutuk söyliyerek dedi ki:

Kalbiniz sağlam olsun

Bu fedakârlıklar ve ıstıraplar içinde beşerin şerefi kurtulacaktır

(Yazısı 4 üncüde)

Tobrukta sıcaktan elbiselerini atmış İngiliz hava dafi topçuları bir Alman tayyaresine ateşe hazırlanıyorlar

Amerika ile ticaretimiz

Mısıra kadar Türk vapurlarile nakliyat yapılarak

Dört günde bir Süveyşe gelen Amerikan vapurları vasıtasile

Bütün Amerika memleketlerile muntazam ticaret mümkün olacak

Amerika vapurlarının Kızıl Deniz yoliyle Süveyşe seferleri başlamış bulunmaktadır. Bu vapurlar her dört günde bir muntazaman gelecektir. Bu suretle Mısıra kadar Türk vapurlarile nakliyat yapılarak şimali ve cenubi Amerika memleketlerile ticaretimizin muntazam bir şekilde cereyanı mümkün olacaktır. Ticaret Vekâleti İstanbul Ticaret Odasına bu hususta bazı talimat vermiştir. Ticaret Odası, İstanbulda bulunan ve Amerika ile ticari münasebatta bulunan ve bulunacak olan ihracat ve ithalât tacirlerile bu mevzu üzerinde temaslarda bulunmaktadır. Diğer taraftan kabil olursa Amerikaya bir Türk vapuru da gidecektir.

Bu senenin ilk dört ayında Amerikaya ihracatımız 9,214.000 liralığı bulmaktaydı. Bu suretle Amerika İngiltere ve Almanyadan sonra en çok ihracat yaptığımız memleket oluyordu. Amerikadan ithalâtımız ise aynı müddet zarfında ancak 1,430.000 liralığı bulmuştur ki, bu hal bariz bir muvazenesizlik doğurmaktadır. Halbuki, mevcut ticari yolların bugünkü vaziyeti karşısında Amerika ile ticaretimiz şimdilik daha emin bir yola sahip bulunmaktadır.

Bulgar Kralının kardeşi

PRENS KİRİL

Slovakya kralı olacak

Bern, 13 (A.A.) — Gazette de Zurichin Berlindeki muhabirine göre, Alman payıtahtının iyi haber alan mahafilinde Kral Borisin kardeşi Prens Kirilin yakında Slovakya Kralı olacağı ısrarla söylenmektedir.

Mezkûr gazetenin Sofyadan vuku bulan istihbaratına göre, salâhiyettar Bulgar mahfilleri, bu harberi ne tekzip, ne de teyit ediyorlar.

Kral Boris Musolini ile görüştü

Roma, 13 (A.A.) — Resmî bir menbadan haber verildiğine göre, Bulgar Kralı Boris Venedik sarayında Musolini ile görüşmüştür.

Bu sabah

Kadıköyünde bir ev yandı

Bu sabah Kadıköyünde Kurbağalıderede bir yangın olmuş ve burada bakkal Bayrama ait iki katlı ahşap bir ev yanmıştır.

Yangın hemen yetişen Kadıköy itfaiyesi tarafından etrafa sirayetine meydan verilmeden söndürülmüştür. Ateşin ne suretle çıktığı anlaşılamamış, zabıta tahkikata başlamıştır.

Bu yaz içinde yapılacak yollar

Belediyece bu mevsimde asfalta çevrilecek ve yeniden yapılacak yollar tesbit edildi

(Yazısı 4 üncüde)

Tobruk

Havadan ve karadan döğülüyor

Berlin, 12 (A. A.) — Alman resmî tebliğinden:

Şimali Afrikada, Alman topçusu, Tobruk civarında düşman kıtalarına, araba tecemmülerine ve su tesisatına şiddetli ve tesirli ateş açmıştır.

Düşmanın gündüzün işgal altındaki topraklara girmek teşebbüsleri tardedilmiştir. Av tayyareleri ve hava dafi bataryaları beş İngiliz tayyaresi düşürmüşlerdir.

* * *

Roma, 12 (A. A.) — İtalyan tebliğinden:

Şimali Afrikada: Tobruk cephesinde topçumuz düşmanın zırhlı arabalarını ve müsellâh vesait tahşidatını müessir surette bombardıman etmiştir. Tayyare teşekküllerimiz Tobruktaki tahkimatla iaşe hedeflerine birçok defalar hücum etmiş, yangınlar ve infilâklar husule getirmişlerdir.

Alberta

Bir İngiliz denizaltısı tarafından batırılmış

Vişi, 13 (A.A.) — Bahriye nezaretinin tebliğine göre, Alberta namındaki Fransız petrol gemisi Akdenizde bir İngiliz tahtelbahiri tarafından torpillenmiştir. Gemi hasara uğramış, fakat batmamıştır. 7 kişi kaybolmuştur.

Surivede

Müttefik kuvvetler Sayda civarında

Litani nehri civarındaki

Fransız mukavemeti kırıldı

Fransızların çoğu müttefiklere sempatilerini bildirdiler

Kahire, 13 (A.A.) — Müttefikler Suriyede ileri hareketlerine devam etmektedirler.

Müttefik kuvvetler mümkün olduğu kadar harp etmekten iç-

(Devamı 4 üncüde)

Berlinden Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Almanya

Türk arazisinden asker geçirmeği düşünmemiştir

Balkan, Irak ve Suriye hâdiseleri isbat etmiştir ki:

Almanya Türkiyenin emniyetine hiç bir vakit taarruz emelini beslememiştir

(Yazısı 4 üncüde)

Havacılık bahisleri

YENİ TAYYARELERDE SURAT VE EHEMMİYETİ

(800 kilometreye yaklaşan tayyare sürati burada duracak ve harbi bu süratle bitirecektir).

Yazan: **A. ŞARKLI**

Avrupa harbinden önce İtalyan sanayiinin hazırlamış olduğu bir rekor tayyaresi 2800 beygir kuvvetindeki motörü ile saatte yedi yüz yirmi kilometre hız yaptı. Hakikatte bu sürat bir rekordur. Fakat askeri tayyarecilik için bir ölçü olamazdı. Sadece gösterişi olan ve tayyarenin gövdesine boydan boya yerleştirilen bir motörle elde edilen süratin harp bakımından ne kıymeti olabilirdi ki?.. Ne bir makineli, ne bir bomba, ne bir telsiz ve ne de bir fotoğraf makinesi taşıyamıyan, harp maksatlarına ve gayelerine uyg[illegible]en basit hareketleri bile be[illegible]remiyen bir tayyarenin mev[illegible]diyeti, sürati ne olursa olsun bir süstür..

Ordu nayalden ziyade hakikatin âşıkıdır. Saatte yedi yüz elli kilometre hız yapacak ve fakat fante-

(Devamı 5 ncide)

Deniz Kızı

BÜYÜK KORSAN ROMANI

63 Yazan : KADIRCAN KAFLI

Ömer denizde yatan bu aydınlık yüze, bu derin mavi gözlere, bu uzun kirpiklere, bu dalgalı saçlara, zarif ve olgun inhinalarından, her biri bir erkeği çıldırtmak için başlıbaşına kâfi olan bu genç kız vücuduna karşı hicbir dünya ihtirası duymuyordu

Boğaziçinin sularında köpükten örülmüş vücudunu dalgalar arasında kaydıran eski deniz kızı bu olgun genç kızdan daha pişkin, ve daha atılgandı. Onun eski karakterinin sevimli ve zarif bir tül ardında adetâ hüviyet değiştirdiğini çoktanberi görmüştü; bunu daha çok beğeniyordu; zira Türk haremine, Türk ailesine ve terbiyesine yakışan buydu.

El ele, omuz omuza, baş başa, küçük lombozdan dışarıya baktılar; aşklarına ve hatıralarına öyle dalmışlardı ki sular, karşı sahiller, o kadar sönük olmasına rağmen, onlara ilk tesadüf ettikleri güzel ve dünya cenneti olan yeri canlandırıyordu. Ofelya hasretle içini çekiyordu ve Ömer onun dalgalı sarı saçlarını okşıyarak çenesinin ucundaki belli belirsiz çukurdan öperek diyordu ki:

— Oraya da gideceğiz, o günleri daha muhteşem ve daha tatlı olarak yeniden yaşıyacağız!

Sonra onu kamaranın biricik yatağına yatırmak istedi; kendisi de yere ve bir keçe üzerine uzanacaktı; Ofelya itiraz etti:

— Olmaz. Benimki daha rahat! Ben de senin yanına uzanırım.

— Zaten uyumıyacağım ki!..

— Niçin?

— Uykum yok. Sevinçten ve saadetten...

— Benim de öyle...

— Hiç olmazsa uzanmalısın! Şuraya oturayım da başını dizime koy!

— Olur; gece yarısından sonra da sen benim dizime yatarsın!

— Öyle iyisin ki...

— Sen de...

Biribirlerine karşı böyle itimat ve hayranlık feveranları duydukça dudaklar birleşiyor, yahut biribirlerinin saçlarını, ellerini, yanaklarını öpüyorlar, burunları nın uçlarından tutarak çekiyorlardı.

Dedikleri gibi yaptılar. Ömer dizinde yatan bu aydınlık yüze, bu derin mavi gözlere, bu uzun kirpiklere, bu dalgalı gür saçlara, zarif ve olgun inhinalarından her biri bir erkeği çıldırtmak için başlıbaşına kâfi olan bu genç kız vücuduna karşı hiçbir dünya ihtirası duymuyordu; çünkü henüz bunun vakti değildi; bugün birer dünya ihtirası olan bu hislerin mukaddes sayıldığı mes'ut güne kadar Ofelya bir emanetten başka bir şey değildi. Bu hal genç kızın o kadar hoşuna gidiyordu ki zaten taşkın ve büyük olan sevgisi, itimadı, son derece artıyordu. Gece yarısından sonra genç kız delikanlının başını dizlerine almış; onun kısa, sert ve siyah saçlarını, kemikli ve sert yüzünü, çenesinde ve şakaklarında çıkmış olan seyrek ve yumuşak sakalını hafif hafif okşuyordu. Ömer o sırada kendisini bir meleğin yumuşak kanatları, yahut ılık bir yazın sabah rüzgârı üstünde o ebedi aşk âlemine uçuyormuş sanıyordu.

Güverteden bucurgad sesleri ve kesik kumandalar, alınan demirin gürültüsü duyuldu, ikisi de lombozdan dışarıya bakarak hemen aynı zamanda dediler ki:

— Sabah oluyor; gidiyoruz!

Ömer iki saat sonra güverteye çıktığı zaman artık denize çıkmışlar; Sut End açıklarında bulunuyorlardı.

Akşama doğru Duvr önünden geçtikten sonra oldukça sert bir şimal rüzgârı önünde garba döndüler; gemilerin en hafif olanı filonun üç dört mil önünde gidiyordu; diğer gemilerin ikisi amiral gemisinin birer mil sancak ve iskelesinde yer almışlardı; beşinci gemi de ayni aralıkla arkadan geliyordu. Filo böylece harbe hazır vaziyette, beş altı mil hızla yoluna devam ediyordu. Gemi epeyce yalpa vurduğu için hafız Şerif efendi kamarasından çıkmıyor, uyuyor, yahut dua kitapları okumakla vakit geçiriyordu. Dilsizler de denizin o kadar yabancısıydılar ve yüzleri sapsarı bir halde, bir köşeye kıvrılıp kalmışlardı. Tahir güvertede köpüklü dalgaları, dumanlı ufukları seyretmekten zevk duyuyor, Ömer de arasıra onun yanında görünüyor; lâkin çok zamanını gene kamarasında, sevgilisile başbaşa geçiriyordu. Ofelya ona şimdi bir mektubunda vaadettiği şark masalını anlatıyor, Ömer bu ikramı ayni şekilde karşılıyordu.

Ofelya artık şendi; İngiltere kıyıları göründüğü müddetçe duyduğu endişe tamamiyle yok olmuştu:

— Bu gidişle iki gün sonra artık Atlantikteyiz; artık arkamızdan hiç kimse yetişemez!

Diyordu. Lâkin ikinci gün akşama doğru kaptan Caksonla amiral arasında şu konuşma geçti. Yanlarında Ömer de vardı:

— Deniz düne göre daha kabarıktır; yakın bir fırtına haber veren alâmetler var.

— Evet... Doğrudur.

— Atlantikte dalgaların daha büyük ve rüzgârın daha sert olduğunu söylemeğe lüzum yoktur sanırım.

— Plimutta havanın yatışması mı mı beklemek istiyorsunuz?

— Evet amiralim!

Amiral Mansel uzun dürbününü gözüne götürdü ve çep çevre ufuklara baktı. Sonra puslaya göz attı; rüzgârın istikametini, hızını, gösteren âleti dikkatle gözden geçirdi; kararını verdi:

— Hakkınız var. Öyle yapacağız!

Ömer bu konuşmayı merakla dinliyordu. Kararı öğrendiği zaman sebebini bilmeksizin bir endişe duydu; bu his belki de sadece Cezaire bir an evvel varamıyacağı içindi.

Amiral Mansel o kadar hisli bir adamdı ki delikanlının kalbini ve kafasını adetâ hemen okumuştu:

— Merak etmeyiniz, genç dostum, Plimutta çok kalmıyacağız!

Ayni zamanda kaptana ihtar ediyordu:

— Orada eksilen kumanyamızı da tamamlarsınız!

— Baş üstüne amiralim!

Ömer bu haberi Ofelyaya bildirdiği zaman genç kızın tamamile aydınlık ve mes'ut yüzü, üzerinde kayıp gittikleri deniz gibi çalkandı ve karıştı:

— Sahi mi söylüyorsun?

(Devamı var)

Haber — Şehirden ve Memleketten

Ekmek

Yarım kiloluk da çıkarılacak

Günde 75 ton buğday tasarruf edildi

Bir kilo ekmekten 50 gram indirmek suretile günde vasatî 75 tonluk bir buğday tasarrufu temin edilmiştir.

Toprak mahsulleri ofisi, büyük istihlâk merkezlerinde günde 1200 - 1800 ton tanzim satışı yapmaktadır.

Diğer araftan ekmeklerin iyi pişmesini temin için yarım kiloluk ekmeklerde çıkarılması kararlaştırılmıştır.

Fransız elçisi

Cenaze mearsimi bu sabah Ankarada yapıldı

Geçenlerde ölen Fransız büyük elçisi Jul Hanrinin cenaze merasimi Ankarada bu sabah saat 10 da yapılmış ve Nümune hastahanesinden top arabasiyle istasyona naklolunarak trenle şehrimize gönderilmiştir.

Cenaze şehrimizdeki Feriköy Fransız mezarlığına muvakkaten gömülecektir.

Jul Hanrinin cenazesinin istasyona nakli merasiminde Meclis reisi, Başvekil, vekiller, hükûmet ve parti erkânı ile polis, jandarma müfrezeleri ve sefaret erkânı mümessilleri hazır bulunmuşlardır.

hastabakıcılık kursları

İkinci devre için namzet kaydına başlanıyor

Yardım sevenler cemiyeti İstanbul idare heyeti tarafından açılan hastabakıcılık kursunun ikinci devresine talebe kaydına pazartesi gününden itibaren başlanacaktır.

Yardım sevenler cemiyetinin nizamnamesine ilâve ettiği yeni maddeler İstanbul şubesi tarafından da tatbik edileceğinden hazırlıklara başlanmıştır. İlâve maddeler, çocukları ve kadınları himaye kolları tarafından tatbik edilecektir.

KÜÇÜK HABERLER

* Şehrimize yeniden 75 ton çivi gelmiştir. Fiyat mürakabe komisyonu, çivilere 75 kuruş fiyat koymuştur.

* Lise ve orta mektep muallimlerine de ilk mektep muallimleri gibi birer sicil cüzdanı verilecektir. Yalnız, eskiden cüzdan almış olan muallimler bundan müstesna tutulmuştur.

* Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedaymın önümüzdeki pazar günü şehrimize gelmesi muhtemeldir.

* Şehrin bazı semtlerinde buz bulunamamaktadır. Bayi sıkıştırılmış ve mevcuduna ilâveten 25 yerde daha buz satış bayiliği ihdas etmesi emrolunmuştur.

* Belediye, yeniden altı hasta nakliye otomobili alacaktır. Bunlar, Beykoz, Sarıyer, Adalar, Kadıköy, Eyüp, Bakırköy kazalarına tahsis edilecektir.

* Çoraplar, dün Sanayi Birliğinde toplanarak İtalyadan vâki talep üzerine bu memlekete zeytinyağı göndererek iplik ithalâtında bulunmak mevzuu üzerinde görüşmüşlerdir. Bu hususta Ticaret Vekâletinden müsaade istenecektir.

KARABÜK, AYDA 15 TON NAFTALİN ÇIKARIYOR

Bu ham naftalinleri işle mek için bir Türk kimyageri Vekâlete müracaat etti

Bir firma, elindeki patenti 10 bin liraya satmağa razı olmadı

Ticaret Vekâletinin verdiği emir üzerine bazı muhtekirlerin üzerinde oynamak istedikleri naftalin satışlarının muvakkaten durdurulduğunu yazmıştık. Bu cümleden olarak görülen lüzum üzerine ellerinde naftalin bulunanlar miktarlarile bulundukları yeri bir beyanname ile fiat murakabe bürosu şefliğine bildirmişlerdir.

Halen şehrimizde toplu olarak bilinen en büyük naftalin stoku bir Romen tacirinin elindeki on tonluk stoktur. Bundan başka 11 ton Süveyş yoluyla ve 20 ton da Bulgaristan yoluyla naftalin gelmektedir.

Karabük demir ve çelik fabrikaları her ay piyasaya 12-15 ton ham naftalin verebilecek kudrettedir. Fakat bunların kabili istimal naftalin haline getirilebilmesi bir mesele teşkil etmektedir. Sümerbank ham naftalinden naftalin yapmak için bir vatandaşın elinde bulunan patenti 10.000 liraya kadar satmalmak istemiş, fakat bu vatandaş bunu satmıyarak Karabük fabrikaları ham naftalin istihsalâtının kâmilen kendisine verilmesinde ısrar etmiştir. Sümerbank da bunu kabul etmemiştir.

Şimdi genç bir Türk kimyageri kendisinin Karabük fabrikası ham naftalinleri naftalin haline getirebileceğini ve kilosu 70 kuruştan piyasaya çıkaracağını ticaret vekâleti teşkilâtına bildirmiştir. Bu genç kimyagerden mufassal izahat istenmiştir.

Deniz Bayramı

Parlak bir şekilde kutlanması için Hazırlıklara başlandı

1 Temmuzda yapılacak deniz bayramı için hazırlıklara şimdiden başlanmıştır. Limanda mevcut bütün nakil vasıtaları ile binaların ve vapurların geceleri elektriklerle donatılması için örfî idare komutanlığından müsaade istenecektir.

Bayram sabahı başta yüksek Deniz ticaret mektebi talebesi olduğu halde bandonun refakatile toplanıldıktan sonra Taksime çıkılacak ve burada âbideye çelenkler koyacaklardır. Ayni gün muhtelif yerlerde kayık ve yüzme yarışları yapılacak, gece de Deniz Yolları idaresinin vapurlarından birinde bir balo verilecektir.

Diğer taraftan devlet limanları işletme umum müdürlüğü tarafından Tophanede yolcu salonu üzerinde yapılmakta olan 25 yataklı yeni deniz hastanesinin hazırlıkları hemen tamamen bitmek üzeredir. Hastane bayram günü açılacaktır.

Haseki hastahanesini soyanlar

Hasta bir kadınla kocası yakayı ele verdi

Son zamanlarda Haseki hastanesinde birtakım hırsızlıklar başgöstermiş ve yapılan tahkikat sonunda Rabia adında hasta bir kadınla kocası yakalanmışlardır.

Anlaşıldığına göre, iki aydanberi hastanede yatan Rabiayı, kocası sık sık ziyarete gelmekte ve karısından bazı eşya alarak gitmektedir. Rabianın kocası Mehmet ev velki gün yine karısını ziyaretten sonra bazı eşya ile dışarı çıkarken çevrilmiş ve üzeri aranınca hastaneye ait birçok yatak çarşafları ve yastık yüzleri bulunmuştur. Mehmedin Cibalideki evinde de birçok hastane eşyası bulunmuştur.

Hırsız karı koca hakkında kanunî takibata başlanmıştır.

Alman kimya takası

Son aktolunan Alman kimya takası hakkında İstanbul ticaret odasına malûmat gelmiştir. Oda bu hususta alâkadar tacirleri haberdar edecektir.

Satie davası

Sadun Galibin bir ay hapsi istendi

Eski Denizbank umum müdürü Yusuf Ziya Önüş'le arkadaşlarının Satie yolsuzluğundan dolayı birinci ağır ceza mahkemesince nakzen bakılan muhâkemelerine dün de devam olunmuş, müddeiumumî muavini mütalâasını söylemiştir.

Müddeiumumî muavini Ziya Yazgan netice olarak Yusuf Ziya Önüş, muavin Tahir Kevkep ve yapı şubesi şefi Neşet Kasımgilin sahtekârlık ve vazifelerini ihmalden teeziyelerini, diğerlerinin de beraetini istemiştir.

Mahkeme müdafaa yapılması ve karar verilmesi için duruşmayı başka bir güne bırakmıştır.

Yedek subaylar

Hazarda terfi şekli hakkında bir lâyiha hazırlandı

Hükûmet, yedek subayların hazarda ne suretle terfi edecekleri hakkında yedek subay kanununda tadilât yapan bir proje hazırlamıştır.

Proje dün Meclise verilmiştir.

Zeytinyağlarımız sabun yapılarak ihraç olunacak

Ticaret vekâleti fıçı ve bidon tasarrufunu temi niçin zeytinyağı ihracatında yeni bir usul düşünmüştür. Bu usul, zeytinyağların sabun hline getirilerek ihracıdır. Bu hususta tetkikler yaptırılmaktadır. Sabun fiatları Avrupada yüksek olduğu için bu suretle memlekete mühim miktarda varidat da temin edilmiş olacaktır.

MİLLÎ ŞEF

Dün geceki opera temsilinde hazır bulundular

Temsil muvaffakıyetli oldu ve sanatkârlar alkışlandılar

Millî Şefimiz İsmet İnönü, dün gece refikaları ile birlikte Ankara Halkevi salonlarını şereflendirerek devlet konservatuvarı opera şubesi sanatkârlarının temsil ettikleri Madam Batrflay operetini seyretmişlerdir.

Temsilde başvekil, vekiller, genel kurmay ikinci başkanı, aralarında İngiliz, Japon, İran büyük elçileri olduğu halde kordiplomatik erkânı hazır bulunmuşlardır.

Operet muvaffakıyetle oynanmış, rejisör ve profesör Karl Ebert de sahneye davet edilerek dakikalarca alkışlanmıştır. Genç sanatkârlara birçok buketler hediye edilmiştir.

Bozuk gıda maddeleri

Bir aylık tahlillerin verdiği neticeler

Belediye kimyahanesinde bir ay zarfında yapılan tahlil neticelerine ait raporlar alâkadar makamlara gönderilmiştir.

129 süt nümunesinden 12 si, 25 gazoz nümunesinden 10 u, 1 menba suyu nümunesinden 2 si, 23 fırıncala ununda 1 i, 24 ekmek ununda 2 si, 16 fırıncalıdan 1 i, 198 ekmekten 11 i hamur ve 2 si yenmez, 22 makarna ve şehriye nümunesinden 3 ü gayri muvafık görülmüştür.

14 şekerlemeden 4 ü mahlût, 12 helvadan 2 si mahlût, 40 çikolatadan 15 i etiketine uygun tarzda imal edilmemiş, 2 boyalı, 7 peynir nümunesinden 2 si mahlût, 10 çay nümunesinden 1 i Anadolu otuyla karışık, 36 kahve nümunesinden 17 si matlûba ve etiketine gayri muvafık olarak görülmüştür.

Basın Birliği kongresi

Bugün 14 de toplanıyor

Türk Basın Birliği İstanbul Mıntakası Reisliğinden:

Mıntaka kongresinin 13 haziran 941 cuma günü (bugün) saat 14 te Eminönü halkevi salonunda toplanacağını hesap, muamele, bütçe, dilekler encümenlerinin raporlarını müzakere ile idare heyeti, haysiyet divanı âzasiyle umumi kongre murahhasları ve yedeklerini seçeceğini sayın arkadaşlarımıza hatırlatır, hazır bulunmalarını rica ederiz.

Çağlayan köşkü yıkılacak

Maarif Vekâletinin isteği üzerine çağlayan köşkünün tamiri için keşif yapılmış, fakat bu ahşap binanın tamirinin en aşağı 300,000 lira ile kabil olabileceği anlaşılmıştır.

Belediye, esasen istifade imkânı olmayan ahşap binanın yıkılarak havuz şadırvan kısmının muhafazasını ve binanın yerinde şark tarzında bir kahve inşasını teklif etmiştir.

Kayıp aranıyor

Zevcim Şişil belediye tahsil kâtibi Halit Büyükeren beş aydanberi kayıptır. Kimsesizim iki çocuğumla darülâcezeye sığındım. Zevcimin hayat ve mematından haberi olanların insaniyet namına darülâcezede Meliha Büyükeren adresine malûmat vermelerini rica ederim.

310 ve 311 doğumluların itfaiye kurslarına girmeleri mecburî

1310 - 1311 doğumluların kazalarda açılacak olan itfaiye kurslarına mecburî olarak iştirakleri kararlaştırılmıştır. Kurslar 21 haziranda başlıyacaktır. En son müracaat günü 16 hazirandır.

ZAYİ — 58 sicil numaralı ehliyetnamemi zayi ettim. Kazancım da dahil olmak üzere yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Murtaza Kalender

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

Yeni Sabah

Hüseyin Cahit Yalçın, "Suriyedeki mücadele" başlıklı makalesinde, Suriyede hakiki bir mücadele vukubulduğunu, İngilizlerin bunu mümkün olduğu kadar hafif göstermek istediklerini fakat buna rağmen bazı yerlerde ciddi mukavemetlerle karşılaştıklarını gizlemediklerini, Fransız kaynaklarının ise şiddetli bir harbe azmetmiş hissini verdiklerini kaydederek diyor ki:

"Her iki milletin de dostu olan bizler için Suriye boğuşması hakikaten milletleri acı içinde bırakan feci bir manzaradır. Burada hayatını feda eden tek bir İngiliz neferi, ruhsuz bir halde yere düşen tek bir Fransız askeri bile boşa boşuna sebepsiz ve lüzumsuz yere heder olmuş bir kıymettir. Bugün Suriyede bir kardeş kavgasına şahit oluyoruz ve bundan dolayı teessür içinde kalıyoruz. İngilizlerle Fransızların biribirine silâh çekmeleri akla, mantığa, hissiyata karşı bir isyan ve... kelimeyi esirgemiyelim, bir cinayettir. İngiltere ve Fransa arasında eski tarihi mücadele çok uzun senelerdenberi nihayete ermiş ve hesabı görülmüştür. Bu iki millet biribirlerini anlamak, sevmek ve beşeriyetin hayrı, selâmeti ve hürriyeti uğrunda yıkıcı kuvvetlere karşı birlikte mücadele etmek vazifesini haizdirler.

Birlikte yola çıktılar. Bir kardeş bağlılığı ile birbirlerine yardım ve sadakat için yemin ettiler. Müşterek düşmana karşı yanyana dövüştüler. Muharebe meydanlarında iki milletin kanı ve birer cesed haline gelmiş evlâtları birbirlerine karıştı. Şimdi bu iki millet ordularını Suriyede biribirlerini boğazlamağa niyet etmiş görmek kadar vicdanlarda elem ve galeyan uyandıracak bir manzara olamaz.

Hem hiç bir sebep de yok. Eğer hakikaten İngiliz ve Fransız milletlerinin hayati menfaatleri bu mücadeleyi bir zaruret haline sokmuş olsaydı, o zaman tarihin bu insafsız icabı önünde müteveklkilâne boyun eğmek ve ruhlarda kabaran itiraz dalgasını bastırmak belki kabil olurdu. Hattâ bir Alman milletiyle İngiliz ve Fransız milletlerinin böyle öldüresiye vuruşmaları için de hiç bir sebep görmüyoruz. Bu dünya küçük değildir ve herkese hakkı olan hayatı temin edecek kadar zengindir. Yalnız herkesin hakkı ile iktifa edecek kadar insaflı bir insan olması lâzımdır. Milletlerin değil, milletlerin başlarında bulunan ve mukadderatlarını sevk ve idare eden kimselerin hırs ve tamalarını geniş ve yüksek düşünme kabiliyetinden mahrumiyetleri, fıtrî yırtıcılıklarıdır ki dünyanın en müterakki, en medeni insanları arasında yer almış bu üç milleti böyle vahşi bir harp içinde birbirlerini mahvedercesine boğuşmıya sevkediyor."

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214 Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare: 24370
İlân: 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50	14.00
3 aylık	4.00	8.00
1 aylık	1.50	3.00

Hâdiseler Ve Tarih

GALATASARAYLI ŞEHZADELER...

Galatasaray lisesi mezunları her sene bu mevsimde mektepte toplanıyorlar; Galatasaray pilâvı denilen ziyafette bulunuyorlar; en gençten en yaşlısına kadar eski hatıraları canlandırıyorlar; hem hoş vakit geçiriyorlar, hem de dostluk ve birliğe kuvvet veriyorlar. Bu anane onlar için ne kadar zevkli ve güzelse diğer mühim kültür müessselerimizin mezunları için de taklit edilecek bir eserdir.

Bu toplantı münasebetiyle Galatasaraylı muharrirler yazılar yazdılar. Naci Sadullah'ın yazısı çok dikkate şayandı; Galatasarayda okuyan şehzadelerden bahsediyordu. Diyordu ki:

"Onlar mektebe gelirken sırtlarına birer sırmalı paşa üniforması giyerek masalların gülünç cücelerine dönerlerdi. Onlar mektebe gelirken lisenin cadde üzerindeki muazzam kapıları ahmak gözleri gibi alabildiğine açılırdı. Ve mektebe o muazzam kapıdan saltanat arabalarına kurularak, birer talebe tevazuu ile değil birer nazır saltanatı ile giren o sırmalı cüceler, tavanları yaldızlı yatakhanelerde bizden ayrı yatarlardı. İbrikleri gümüşten, helâları hususî, kapakları camalı sıraları hususiydi"

Muharririn meşhur olan keskin, parlak hecca üslûbu bize bugün için gülünç, o zaman için hikta saltanat erkânına karşı nefreti, görüklüyen manzarayı kuvvetle aksettiriyor. Fakat gene Galatasaraylı olan Vâ - Nû) bunda bir yanlışlık olduğunu yazıyor: "Mektebe giriş ve çıkışta kimseden ayırd edilmezlerdi. Ne saltanat kapısı ne de arabalarıyla bahçeye giriş. Senelerce birlikte okuduk; üzerlerinde o anlatılan kılığı görmedim. Yalnız namazın mecburî olduğu cuma günleri galoş kundura ile gelirlerdi. Çocukluk hali, o kılıkta da top oynarlardı. Şehzade Şerafettin efendi kabına sığmaz, şakacı ve mücadeleci olduğundan bir çok izinsizler alırdı. Cezada da kalırdı. Bizlerle aynı kara sıralarda otururlardı...

Biz iki maruf muharririn de hatıralarında bu derece yanılmış olduklarına ihtimal veremeyiz ikisi de başka zamanlarda okuşmuş ve ayrı nizamlara nesadüf etmiş olacaklar; zira o devirde mekteplerin nizamları müdürlerin görüş ve düşünüşleri itibarile vakit vakt değişirdi. Şehzadelere yapılan muamelelerin de gerek mektep idaresinin ve gerek devrin padişahı ile iktidar mevkiinde bulunan hükûmetin zihniyeti itibariyle başka başka olması muhtemeldir.

1919 senesinde Galatasaray lisesinde okumuş olan bir arkadaş da şunları anlattı:

— Şehzadeler cumartesi günü sabahları saray arabalarıyla büyük kapıdan girerlerdi; perşenbegünleri öğleden sonra da aynı şekilde giderlerdi; miktarı sekiz on vardı; her birinin yanında redingotlu lalalar, sırmalı elbiseli uşaklar bulunurdu. Şehzadelerde bizim gibi lâcivert kumaştan yakası kapalı ceket, kırmızı astarlı lâcivert pelerin giyerlerdi. Yatak ve yemek odaları ayrı ayrı idi. Formalite bakımından aramızda ayrılık vardı. Aralarında bizimle oynamak, arkadaş olmak istiyenler bulunurdu; lâkin onları sevmezdik; hattâ arabalarla mektebe girip çıkarken aramızdan bazıları yuha çekerlerdi. O zaman müdürümüz Salih Arif beydi.

Bu sözler bazı noktalardan Naci Sadullaha bazı noktalardan da (Vâ . Nû) ya hak verecek mahiyettedir. Ben Galatasaraylı olmadığım için hiç birşey ilâve edecek mevkide değilim. En doğrusu üçünede hak vermektir ve doğrusunu tarihe maletmek zahmete değer!

Kadircan KAFLI

TELGRAF RADYO

Londradan bildirildiğine göre

Sovyet hudutlarına Muazzam Alman kuvvetleri tahşit edilmektedir

Londra, 12 (A.A.) — Alınan haberlerden anlaşıldığına göre Sovyet hudutlarında muazzam Alman kuvvetleri tahşit edilmektedir. Bu haberlerin alınması İngilterenin Moskovadaki büyük elçisi Sir Stafford Cripps'in Londraya muvasalatı haberiyle aynı zamana tesadüf etmiş olması bugünkü Londra gazetelerinin nazarı dikkatini celbetmektedir. Temin edildiğine göre, Sovyet hudutları boyunca tahşit edilen Alman kuvvetleri hakikaten muazzam kuvvetlerdir.

Times gazetesinin diplomatik muharriri. Berlinden de Sovyetler birliğine karaşı bir taarruz yapılacağını anlatan bazı haberler verildiğinden bahsetmektedir.

Muharrir diyor ki:

Tahşidat yapıldığının gizli tutulmaması ve Hitlerin daha ziyade yabancı addedilmesi lâzım gelen bazı kimselere bu sene için de Sovyetler birliğine karşı bir hücum hazırladığı hakkında yaptığı beyanat, Almanların böyle bir projenin muvaffak olacağına tam bir itimat beslediklerini ve ya bu işin ihtimamla hazırlanmış bir blöf olduğunu göstermektedir.

Bu hususta üç ihtimal ileri sürülebilir:

1 — Hitler büyük ordularını bir tarafa yerleştirmek mecburiyetindedir. Şarki Avrupanın geniş ovaları Alman tümenlerinin yerleşmesine çok müsaittir. Çünkü buradan Sovyetler Birliğinin hareketleri nezaret altında bulundurulacağı gibi İngilterenin istilâsının da başka bir zamana talik edildiğinj zannettirebilir. Bu suretle İngiltere istilâ teşebbüsünün yapılamıyacağından emin olarak adadaki kuvvetlerden bir kısmını diğer cephelere gönderebilir. Almanya ise icabı halinde şarktaki kuvvetlerini süratle garba nakledebilir.

2 — Hitler mütriş harp makinesini Sovyetler Birliğine karşı kurarak Moskovayı korkutmak ve yalnız kuvvetlerinj göstererek mühim tavizat elde etmeği düşünmüş olabilir.

2 — Hitler müthiş harp makinelarına ve Kafkas petrollerine göz koydukları malûm olduğundan hakikaten Hitler Sovyetler Birliğini istilâya teşebbüs edebilir.

Bu üçünden ikincisi, yani Sovyetler Birliğini korkutarak bazı tavizat elde etmek ihtimali şu anda en çok akla yakın olanıdır.

Hitlerin maksadı hemen hemen her zamankinin aynıdır.

İstediğini, harpsiz yalnız tehdit ile elde etmek. Fakat hazırlıkların genişliği karşısında Hitlerin mühim tavizat istiyeceğine hükmetmek lâzımdır. Bu tavizler Stalinin verebileceklerinden acaba daha mı mühimdir? Ve Hitler, Sovyetler Birliğinin kaçınmak husundaki arzusuna lâyık olduğu değeri acaba vermemekte midir?

HİTLER General Antoneskoyu kabul etti

Münih, 12 (A.A.) — Hitler bugün saat 11 de Partinin merkezinde General Antoneskoyu kabul etmiştir. Bu mülâkatta hariciye nazırı Von Ribentrop da hazır bulunmuştur.

Hitler mülâkattan sonra General Antoneskoyu öğle yemeğine alıkoymuştur.

Romada devlet reisi General Antonesko yemeği müteakip Bükreşe dönmek üzere tayyare ile Münihten hareket etmiştir.

İki İngiliz harp gemisi daha battı

Londra, 12 (A.A.) — Amirallık dairesinin tebliği:

Amirallık dairesi konseyi, Terror ve Lady Bird harp gemilerinin, Libya sahilleri açıklarında yapılan harekât esnasında düşman tarafından batırılmış olduğunu teessürle bildirir. Telef olanların aileleri keyfiyetten derhal haberdar edilmişlerdir.

İngiliz tayyareleri Almanyaya hücum ettiler

Berlin, 12 (A.A.) — D. N. B.:

Gece münferit düşman tayyareleri, garbi ve şimali Almanya üzerinde uçmuşlar ve Ren - Vestfalya endüstri mıntakası üzerine yangın ve infilâk bombaları atmışlardır. Bazı maddi hasar ve müteaddit ölü ve yaralı vardır. Şimdiye kadar alman haberlere göre, iki düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Musolininin nutku Berlinde heyecanla tefsir edildi

Gazeteler nutkun pek kısa hülâsalarını neşrettiler

Berlin, 12 (A.A.) — Bir hususi muhabir bildiriyor:

Musolinin nutku, nahoş bir intiba basıl etmiş olan Berlin bitaraf mahfillerinde heyecanla tefsir olunmaktadır.

Alman gazeteleri, nutkun İtalyan - Alman tesanüdü ve Amerika ile münasebetler üzerinde ısrar eden çok kısa hülâsalarını neşir ile iktifa eylemektedir. Yunanistan hâdiseleri hakkında, Musolininin, İtalyan kayıpları nı açık surette itiraf ettiği söylenmekle iktifa olunmaktadır.

Hiçbir gazete Muşolininin nutkunda, Yunanistanın askeri işgali ve hayat sahası hakkındaki parça ile İtalyanın hattâ haricî yardım olmadan Yunanistan nisanda matematik surette mağlûp edeceği hakkındaki fıkraları iktibas eylememiştir.

Musolininin hayat sahası hakkındaki cümlesinin manası ile alâkadar sarih bir sual sorulmuştur. Bize şu cihet anlatılmıştır. ki askerî işgalin siyasi teşkilâtlandırma ile ve hayat sahası ile hiçbir alâkası yoktur ve bahis mevzuu olan keyfiyet, halli genel kurmaylara ait dahilî askerî bir meseledir. İtalyan askerleri ancak Alman askerlerinin yerini almaktadır. Selânikin ışgali teyit edilmemektedir. Hayat sahasına gelince, Musolini her hal de Yunanistanın artık İngiliz sahasına dahil bulunmadığını ve şimdiden İtalyan menfaatleri mıntakasına girmiş olduğunu söylemek istemiştir. Akdenizde bulunan Yunanistan İtalyanın ekonomik ve siyasî rehberliğini kabul etmelidir. Çünkü İtalyanın Akdenizde faik bir vaziyete hakkı bulunmaktadır. Hayat sahası telâkkisi, Yunanistanın hükümran bir devlet kalmıyacağı mânasına gelemez. İlhak ise mevzubahs bile değildir.

Yunan gazetecilerile yaptığımız konuşmaların da teyit ettiği intibaımıza göre, yeni vaziyet güçlükler doğurmaktadır. Çünkü Yunnaistan teslim olduğu zaman, mukadderatının yalnız Almanyaya bağlı olacağını sanmış ve başka bir devletle değil fakat Almanya ile işbirliğine hazır bulunmuştur.

Mesele, bu suretle çok aktüel bir mahiyet almıştır ve bitaraf mahfiller de sanıldığına göre, bunun bütün Akdenizde akisleri görülecektir.

Mevlevinin HÂTIRALARI

Hâtıraları yazan: **Ahşçı Dede İbrahim Bey**

Arafat — Mahşerden bir örnek — Şerif Hazretleri — Şeytan taşlama — Dönüş — Ciddede hacıları bekliyen vapurlar — İdarei mahsusanın Adana vapuru — Anbarlara doldurulan hacılar — Anbar yolculuğu nasıldır? — Vapur hayatı — Hacı Yunus vapurları —

39

Arafat ahvalini de beyan edelim: Cuma günü refikim Mehmet efendiyle ben beraber şutuflu deveye binerek Arafata yüz tuttuk. Yolların kalabalığı ve neşesi tavsif olunamaz... Bir saat kadar şehir içinde oyalandık. Yani yol bulup da gidemedim. O kadar kalabalıktı. Nihayet sahraya çıktık. Akşam üzeri mukaddes Arafat dağının eteğine ulaştık. Cadırlara indik. Cumartesi günü arefe idi. Sabah namazından s o n r a, ç a d ı r i ç i n d e k e n d i halimizle hallendik. İkindi namazından sonra develere binip cebeli Rahmete gittik. Hamdolsun sürre emini sayesinde o dağın eteğine yaklaştık. Meydan mahşerdir. Kim kime. Güneş batıncaya kadar, dağın üzerinde duran Hatip efendi bir hutbe okudu. Arasıra herkesin elindeki mendiller sallandıkça: "Allahümme lebbeyk lebbeyk... Lâşerike leke lebbeyk!,, nidası dünyanın semasını çınlatıyordu.

Orada olan feryat ve figan, ah ve enin, ağlamalar, vasıf ve beyan sığmaz azizim. Bu yüzsüz Ahçı Dedenin günahları affolundu, rahmet ve gufran deryasına batıp çıkıp anadan doğmuş gibi pâk ve tahir oldum...

Akşam ezanile beraber hacılar hareket etti. Rahmet deryası cuşuhuruşa gelmiş gibi, develer, mahfeler, hayvanat, askerler, iki tarafa orsaboca, dalgalanarak Müzdelifeye yüz tuttuk. Yolda olan sürur ve neşe tarif edilmez. Bir de ne göreyim: Bir mızıka sesi... Yolun iki tarafında meşaleler.. Yer yer öd ağaçları yanıyor, kokusu sahrayı tutmuş.. Yer de miyiz, gökte miyiz? Arkadaşıma: "Ne - dir bu hal?,, diye sordum. "Şerif hazretleri arkamızdan teşrif buyuruyorlar...,, dedi. Şerifi görmek için bir kenarda durduk. Dört at koşulmuş arabasiyle sultan gibi geçti. Maşallah, yürü sultanım meydan senindir.

Yatsıdan sonra Müzdelifeye indik. Akşam ve yatsı namazları kılındı. Ertesi günü "Mine" de şeytanı taşlamak için orada ufak taşlar topladık. Sabah namazından sonra Mineye geldik. Hemen çadırlarımıza inip doğruca "Hücrei Akabe,, tabir olunan nişana gidip şeytanı taşladık.

Sürre emini ve bizim kafile, salı günü akşamı destur erenler deyip Mekkeye döndük. Artık bir taraftan tavaflara başladık. Bir taraftan da yol hazırlığı gördük. Zemzem suyuna da batmanlarla içip kanamazdık.

Ben, sürre emini Muhtar beyefendiden evvel hareket ettim. Zilhiccenin on altıncı cumartesi günü deveyle şutuf kiraladım. Kafile ile Ciddeden Mekkeye hareket ettim. Ciddede iki gün kaldım. Ciddede hacşlar için birçok vapurlar bekliyordu. İlk hareket edecek olan İdareimahsusanın Adana vapuruydu. Adam başına bilet parası altı liraydı. Gidip biletlerimizi aldık. Zilhiccenin yirminci çarşamba günü Ciddeden hareket ettik. Hacılar kalabalıktı. Bir çoğunu vapurun anbarlarına doldurmuşlardı. Biz de anbar rahattır diye oraya girmiştik. Bir müddet sonra gördüm ki anbarda olan kalabalıktan ve fena kokulardan rahat olunamıyacak. Emsalleri gibi bir buçuk lira daha verip kıç üstünde güverte üzerine yalnızca naklettim. Üç gün sonra Turu Sinaya geldik. Orada on iki gün karantina beklenecekti.

Güvertede yatağımın yanındaki yatak bizim Edirneli vilâyet mektubî kalemi hulefasından hacı Ali beyindi, bir gün, ziyaretine idarei mahsusa telgraf memuru hacı Rifat efendi namında bir zat gelip yatağına oturdu. Ben de "hoş geldiniz,, diyerek muhabbete iştirak ettim. Meğer bu zat, İstanbulda eniştem Beşir ağanın borç yüzünden satılan hanesinde otururmuş.. Aşinalığı ilerlettik. İdarenin memuru olduğundan vapurun baş kamarasında oturuyormuş. Bana: "Malûm ya vapurun kalabalığı,... Apteshane için çok zahmet ve meşekkat çekersiniz. Bizim kamarota birkaç kuruş verirseniz oranın apteshanesi mükemmeldir, her vakit abdest alırsınız,, dedi. Gördüm ki tarikat ehline benzer. Sordum. Gümüşhanelj merhum hacı Ahmet efendinin dervişlerindenmiş. Bu hacı Rifat bey mürşitleri şeyh merhumu bulmuş gibi bana sarıldı. Artık gece ve gündüz ayrılmadık. Bana sanki kölemmiş gibi hizmet ederdi. Onu kendime evlâdı manevî ittihaz ettim. Hattâ geminin kaptanı binbaşı Hüseyin bey ve sair vapur halkı beni Rifat beyin hakikaten pederi sandılar. Pek çok hürmet ve riayet ettiler. Turusinada, kendisi vapur takımından sayılıp çıkmadı. Bizi sandala bindirip karantina yerine çıkardılar. On iki gün karantina pek güc geçti. Her ne halse tekrar vapura bindik. Sürre emini Muhtar beyefendi ile dairesi takımı da Ciddeden Mısır kumpanyasının Feyyum adındaki vapuruna binerek bir hafta sonra Turu Sinaya geldiler. Biz çıktık, karantinaya onlar girdi. Yolda ,dümeni kırılıp sakatlanmış olan hacı Yunusun vapuruna raslamışlar. O vapuru da Feyyum vapuru bağlayıp getirmişti.

Tulondaki Fransız filosu limandan ayrılmış

Nevyork, 12 (A.A.) — Nevyork Taymis gazetesine göre, Vaşington muhabirinin bildirdiği haberler, Toulonda bulunan dan gelen Fransız filosu cüzütamlarının şarki Akdenize hareket etmiş olduğu merkezindedir.

Yeni Harbin KIZIL KİTABI — Görünmiyen ORDU

Yazan:
Casus mektebi profesörlerinden İsveçli
A. Menqham

Çeviren:
H. D.

- 49 -

Bu adam İsviçre şehirlerinde etrafına sanki hiç dikkat etmiyor, zihnen son derece meşgul biri gibi dolaşıyordu.

Filhakika İsviçre emniyet teşkilâtı mıknatıslı adamı derhal muhasara etmişlerdi.

Fakat bu tehlikeli casusun hiç bir şüpheli hareket igörülmüyordu. Bir gün kendisinj yüksek diplomatların devam ettiği bir spor klübünün muhteşem salonunda rasgeldim. Tek başına, tembel ve canı sıkılan bir adam gibi oturuyor, önünde buzlu içkiyi yavaş yavaş içerek etrafını seyrediyordu.

Ben bu fırsatta, uzaktan, koleksiyonuma ilâve etmek için, habersizce gizli fotoğraf makinemle bu müthiş serserinin güzel bir fotoğrafını almağa çalışıyordum. Tam o sırada mıknatıslı adamın yüzünde birdenbire gayet müstehzi bir hareket olduğunu gördüm. Emilio kendisinden 5-6 metre ilerdeki masada yine kendisi gibi tek başına, buzlu süt içmekte olan kırmızı yüzlü 30 - 35 yaşlarında bir Alman seyyahına korkunç gözlerle bakmaya başladı.

Emilionun bu Almana bir şey yapacağını anladım. Kendi kendine, sakin bir surette sütünü içmekte olan bu Almanı Emilio tanımıydı. İsviçrede bu adamı mı aramaktaydı?. Onu teşhis mi etmişti?.. Bu adam da bir casus muydu?

Bütün bu sualler dimağıma birden hücum ettiği için fevkalâde bir dikkat ve merakla hâdiseyi takibe başladım. Bir dakika geçmemişti ki kırmızı yüzlü Alman, birdenbire elindeki süt fincanını bırakti ve sanki vücuduna bir şey batırılıyormuş gibi masasının önünde hayretle doğruldu.

Ve birdenbire gözlerini kapadı. Elleri oturduğu koltuktan sarkmış, adam birdenbire başını taşıyamıyor gibi arkaya bırakmıştı.

Almanın bir kalp buhranı geçirdiğini zannettim. Oturduğum yerde heyecanla Emilionun telâş edip etmediğine baktım. O gayet sakin bir halde ,elindeki yaprak sigarasiyle oynıyarak, fakat o müthiş bakışlı gözlerini Almandan ayırmaksızın adama bakmaktaydı.

Alman, yıldırım gibi oturduğu yerde uyumuş muydu? bilmiyorum. Yalnız herifin bu hali ancak birkaç saniye sürdü. Almanın akabinde gözlerini açtığını ve birdenbire yerinden fırladığını gördüm.

Adam sersemlemiş gibiydi. Hemen kalktı. Sanki mihanikî bir şekilde hareket ediyormuş gibi hiç etrafına bakmadan, o sersemlemiş gibi haliyle sağ tarafında, köşede kadınlı erkekli oturmakta olan bir grupun masasına doğru sert adımlarla yürümeye başladı.

Hiçbir şeyden haberi olmıyan bu grup geniş masanın etrafında herhalde bir sohbete girişmiş bulunuyorlar, ispanyolca konuşuyorlardı. Zannederim, hariciye memurlarından mürekkep bir grup. Alman işte bu grupun içinde koltuğuna geniş bir surete yaslanmış gayet şişman ve saçsız kafası kıpkırmızı bir adamın yanına yaklaştı.. Bir saniye sonra bu şişman adamın suratında müthiş bir tokat şakladığını işittik.

Zavallı şişman adetâ ödü patlamış gibi yerinden sıçradı ve koltuğu ile beraber yere devrildi. Masadakiler hep birden ayağa fırladılar. Dehşetli bir kıyamet koptu.

Klübün garsonları ve müdiri hâdise yerine koşuştular. İspanyollar dehşet içinde bu garip Almana bağırıp çağırıyorlar, onun bir deli olduğunu söylüyorlardı. Garip ki kırmızı yüzlü biçare Alman onlardan ziyade şaşkın ve sersem görünüyordu.

Şişman İspanyola niçin hakaret ettiği hakkında sorulan suallere tek cevap vermedi. Adamı dışarı çıkardılar.

Gözlerimin önünde bir iki dakikada cereyan eden bu hâdiseye son derece hayret etmiştim. Bu vaka esnasında Emilioyu gözümden kaçırmıyordum.

Onun, Alman tokatı vurduktan sonra gayet neşeli bir tavırla güldüğünü, kavgayı bir müddet pek eğleniyormuş gibi oturduğu yerden hiç kımıldamadığı halde takip ettiğini, sonra bu eğlenceyi kâfi bulmuş gibi hafif hafif ıslık çalarak dışarıyı seyretmeye koyulduğunu gördüm.

Eminim ki mıknatıslı adam, sırf bu kırmızı yüzlü Almanın bu derece sıhhat düşkünlüğüne ve sütünü âbıhayat içer gibi bir iştiha ile içişine sinirlenmiş ve zavallı adama böyle bir oyun oynıyarak eğlenmek istemişti.

Fakat bu küçük hâdise bende şüphe bırakmadı ki Emilio bu surette uzaktan da hiç tanımadığı insanları derhal ipnotize ederek, farkında olmadan istediği hareketlere sevketmeye muktedir bulunmaktadır. Bu ise bu adamın, namuslu insanlar için ne müthiş bir tehlike teşkil ettiğini ispat etmektedir.

(Devamı var)

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

Mayıs ayında ingilterede *Tayyare istihsalâtı* Parlak bir rekor tesis etti

Londra, 12 (A. A.) — Lord Beaver Brook, dün Lordlar kamarasında devlet nazırı sıfatiyle söylediği ilk nutkunda ezcümle demiştir ki:

Hava bombardımanı hücumlarının artmasını beklemeliyiz. Fakat fazlalaştırılmış ve çok daha iyi bir vaziyete sokulmuş müdafaa sistemlerile bu hücumları karşılamağa hazırız.

Lord Beaver Brook, bundan sonra havacılık istihsalâtı nezaretinde kendisini istihlaf eden yeni nazırı, mayıs ayı zarfındaki "parlak" tayyare istihsalinden ve rekor teşkil eden tayyare motörü imalâtından dolayı tebrik etmiştir.

Müteakiben sivil müdafaa etrafındaki müzakerelerde Lord Trabogli'ye cevap veren Lord Beaver Brook sivil müdafaanın muhtelif servislerinin bir tek nezaret altında toplanmak suretile takviyesi çok vazifesi bulunduğundan bunlara her hangi bir ilâvenin memleket için faydalı olamıyacağını söylemiştir.

Lord Beaver Brook hava hücumlarını müteakip sivil halkın ihtiyaçlarının karşılanması hakkında Lord Astor'un teklifine de cevap vermiş ve demiştir ki:

İstihsal hava hücumlarının sivil halk üzerine yaptığı tesirlerden çok daha ehemmiyetlidir. İstihsal, her türlü şeraitte ve mümkün olan en büyük nisbette devam etmelidir.

Lord Beaver Brook, nihayet sivillerin ve askerlerin mahalli halkın evlerinde iskânı meselesinden de bahsetmiş ve demiştir ki:

Askerlerin "her dakika başlıyabilecek" istilâya karşı müdafaa işlerile meşgul oldukları sırada askerlerin iskânı, sivillerin iskânına takdim edilecektir.

Amerika Hariciye Nezareti *Robin Mur vapurunun* Alman denizaltısı tarafından batırıldığını ilân etti

Vaşingtn, 12 (A.A.) — Birleşik devletler hariciye nezareti Amerikan bandıralı Robin Moor vapurunun şüpheye mahal kalmayacak bir surette bir Alman denizaltısı tarafından batırılmış olduğunu bugün bildirmiştir.

Londra, 12 (A.A.) — Atlantikte batırılmış olan "Robin Moor" adındaki Amerikan vapurundan kurtarılmış bulunan yolcularla mürettebatın bugün geç vakit Pernambouc'a muvasalatları beklenmektedir. Amerika hükûmeti bu hâdise hakkında bir hüküm vermekten şimdilik ictinab etmektedir.

Times gazetesinin Vaşington muhabirine göre, bu hâdisenin kasden yapılmış bir hücum olduğu tahakkuk ettiği takdirde Amerika hükûmetinin nasıl bir karar alacağını şimdiden kesdirmek imkânsızdır. Bundan başka mütecavizin hüviyetinin tesbit edilmemesinde ihtimal dahilinde bulunmaktadır. Bununla beraber 1915, 1916, 1917 senelerinde gösterilmiş olan hudutsuz sabrın tekrar gösterilmiyeceğine şüphe yoktur.

Ruzveltin hususî mümessili Harriman orta şarka geldi

Londra, 12 (A.A.) — İngiltereye harp malzemesi irsalâtı meselelerile meşgul olmak üzere Ruzvelt'in İngilterede bulunan hususî mümessili Harriman, Amerika Birleşik devletleri tarafından ortaşarka gönderilen Amerikan teçhizatının vusulü işleri ile alâkadar kısa bir ziyaret için orta şarka hareket etmiştir. Harriman'a, İngilterede vazifesinde kendisine yardım eden general Royce ile Albay green refakat etmektedir.

Bu yaz yapılacak yollar

Belediye, şehrin muhtelif yerlerindeki mühim yolların bu yaz zarfında asfalta çevrilmesine karar vermiştir. Bu arada bazı ehemmiyetli yollar da şose olarak inşa olunacaktır.

Hürriyet âbidesinden Kâğıthaneye giden yol katranlı şose yapılacaktır. Yalova kasabasından millet çiftliğine giden yol da katranlı şose olarak inşa olunacaktır.

Kasımpaşa ile Hasköy nahiyeleri arasında tersane arkasından geçen ehemmiyetli yol hem genişletilecek, ve hem de şoseye çevrilecektir. Yolun kenarlarında da mesnet duvarları yapılacaktır.

Beşiktaşta Dolmabahçe ile Maçkayı yekdiğerine bağlayan en kestirme yol olan Yoruldum caddesi, yine Beşiktaşta büyük Türk şairi Nedimin ismini taşıyan ana cadde ve Ihlamura giden Nüzhetiye caddesi şose ve kaldırım olarak yeniden inşa olunacaktır.

Kınalıada rıhtım caddesi beton ve üst kısmı kaldırım olarak yapılacaktır.

Belediye diğer bazı yolların da bu yaz zarfında inşasına ait programı hazırlamaktadır.

El dokuma tezgâhları Sivasta dördüncü kurs açıldı

Sivas, 12 (A. A.) — İktısat Vekâleti tarafından vilâyetimize gönderilen el dokuma tezgâhlarına ait döndüncü kurs dün burada Fevzipaşa ilk okulunda vali ve hükûmet erkânının huzuriyle açılmıştır. Bu kurslarda şimdiye kadar merkezin Pirkınık köyünde 10 tezgâhla 20 sanatkâr, Yıldızeli kazasında 18 tezgâhla 20 ve Kavak köyünde 9 tezgâhla 16 san'atkâr yetirtirilmiştir.

Sivas kursuna genç kızlarımızdan 60 kişi müracaat etmiş şimdilik 20 si kabul edilmiştir. Azamî 20 gün devam edecek olan Sivas kursunda muvaffak olanlara mükâfat olarak bir tezgâh bir tarama tarağı bir çıkrık ve 2 paket pamuk ipliği verilecektir.

İst. Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	İlk teminat
Kuru fasulya	3500 Kilo	30 Kuruş	78 Lira 75 Kr.
Nohut	1500 „	24 „	27 „ 00
Patates	21000 „	13 „	204 „ 75 Kr.
Yeşil mercimek	500 „	25 „	9 „ 37 „
Kaşar peyniri	250 „	90 „	16 „ 87 „
Yumurta	75000 Adet	1 „ 60 St.	90 „ 00 „
Soğan	10500 Kilo	5 „	39 „ 37 Kr.
Saman	3000 „	6 „	13 „ 50 „
Kepek	2500 „	7 „	13 „ 12 „
Arpa	4200 „	8 „	25 „ 20 „
Soda	3000 „	6 „	13 „ 50 „
Petrol	800 „	19 Kr. 50 St.	11 „ 70 „
Sabunlamya	75 „	110 „	6 „ 19 „
	2000 „	20 „	30 „ 00

Gureba h[illegible]esile İmaretlere 941 mali senesi için lüzumu olan yukarda cinsi ve miktarı [illegible]ı 14 kalem erzak ve saire ayrı ayrı eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 27—6—[illegible] cuma günü saat 14 de İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü binasında toplanan komisyonda yapılacaktır.

Şartnameler her gün levazım [illegible]eminde görülebilir. Taliplerin teminat akçesi makbuzlarını ihale günü saat 12 [illegible]a kadar komisyon riyasetine tevdi etmiş olmaları şarttır. (4678)

Almanya Suriye anlaşmazlığında Fransaya Yalnız sempatisini verecek

Bâl, 12 (A.A.) — Röyter.

Basler Nachrichten gazetesinin Berlin muhabirinin bildirdiğine göre, Alman hariciye nezaretinde, Almanyanın, Suriye anlaşmazlığından, Fransaya ancak siyasi sempatisini vereceğini ve Fransanın yalnız hareket etmesi icap eyliyeceği beyan olunmuştur. Fransanın kendi müstemlekelerinin müdafaasını mümkün kılmak üzere mütareke şartları tadil edilmiştir, fakat bu tadillerin mahiyeti bildirilmemektedir.

Gazette de Lausanne'nın Berlin muhabiri diyor ki:

Alman hariciye nezareti, sırf Fransızları alâkadar eden Suriye anlaşmazlığında Almanyanın yalnız müşahit olduğu noktai nazarını muhafaza etmektedir. Fakat Berlin, Vişinin siyasi aksülâmellerinden gayri memnundur. Bu aksülâmeller, "lüzumu kadar enerjik ve sarih,, telâkki edilmemektedir.

Neuer Zürcher Zeitung gazetesinin Vişi muhabirine göre, amiral Darlanın nutku ve gayri meşgul mıntıka gazeteleri Suriye hâdiseleri hakkında umumi bir yeise tercüman olmaktadır.

Vişi, hükûmeti, çok müşkül bir iki yol ağzında bulunmaktadır: Eğer İngiltereye ve Dö Golcülara karşı muhasamat açarsa Fransayı umumi harbe sürüklemek tehlikesi vardır. Diğer taraftan Suriye de bir İngiliz muvaffakiyeti Dö Gol hareketini kuvvetlendirecektir.

Suriyedeki harekât

(Baş tarafı 1 ncide)

tinap eylemektedirler. Sayda civarına ve Şamın 15 kilometre cenubunda bulunan bir noktaya varılmıştır.

Fransız müdafaasının mühim bir kısmını teşkil eden, yani Matolanın şimalinde Litani nehrinin geçildiği yerdeki Fransız mukavemeti piyade tazyiki ve uzun menzilli topçu ateşlerile kırılmıştır.

Teslim olan Fransız kıt'aları nın yarısı müttefiklere sempatilerini bildirmişlerdir.

FRANSIZ HARBİYE NEZARETİNİN TEBLİĞİ

Vişi 13 (A.A.) — Fransız harbiye nezaretinin Suriyedeki harekâthakkında neşrettiği tebliğ:

12 haziranda Litani ırmağını geçen düşman kuvvetleri çarşamba günü Sayda'nın cenubunda durdurulmuştur. Merci Ayun'un şimalindeki Fransız mevzilerine zırhlı teşekküller tarafından yapılan, bir hücum tardedilmiştir. Herman dağının şarkında ve Kisve'nin cenubu ile cenubi şarkisinde düşman Fransız mevzilerini, şiddetli hücumlarına rağmen yarmağa muvaffak olamamıştır.

11 haziranda Fransız kuvvetleri düşman kolları ile otomobil tecemmularına karşı harekâta devam etmiş ve düşmana ağır zayiat verdirmiştir. Bu zayiat Kisve'nin cenubunda Sanamein mevkiince bilhassa ağır olmuştur. 11 . 12 haziran gecesi İngiliz hava kuvvetleri hiç bir muvaffakiyet elde etmeksizin Beyrut limanını bombardıman etmiştir.

İngiliz harp gemileri kesif topçu ateşiyle düşmn kıtalarının karadaki harekâtına müzaherete devam etmektedir.

Kahire, 12 (A...) — Burada zannedildiğine göre müttefiklerin Şam istikametinde yaptıkları ileri hareketi devam etmektedir. Maamafih bu ilerleyişde hiç bir istical gösterilmemektedir. Çünkü burada mevzuubahis olan şey muslihane bir hulûlden ibarettir. Şam yolu üzerinde bulunan Hasbah'ın işgal edildiği hakkında Kahirenin bazı mahfillerinde çıkan haberi teyit eden mahiyette hiç bir haber alınmamıştır. Maamafih müttefiklerin yakında şam civarındaki bağlara varması beklenmektedir. Bu mıntıka çöl ve lavlardan teşekkül etmiş arazi ortasında bir vaha teşkil etmektedir.

Londra, 12 (A.A.) — Teyit edildiğine göre İmparatorluk ve İngiliz kıtaları Merc ve Ayun'u işgal etmişlerdir.

Assab limanı İngilizlerin bir ihraç hareketile zaptedildi Habeşistanda bir şehir daha alındı

Aden, 12 (A. A.) — İngiliz kara, deniz ve hava kuvvetlerinin işbirliği ile yapılan bir gündüz hareketi neticesinde Eritrede Assabın zaptedilmiş olduğu resmen bildirilmektedir.

Kahire, 12 (A. A.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Libyada, vaziyette hiçbir değişiklik yoktur.

Habeşistanda, Adisababanın 270 kilometre garbında bulunan mühim Lakent şehri Habeş vatanperverleri tarafından zaptedilmiştir.

Sahil mıntakasında, İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin işbirliğiyle Hint kuvvetleri birdenbire bir ihraç hareketi yapmışlar ve Assab limanını zapteylemişlerdir. Şimdiye kadar sayılan esirler arasında 50 bahriyeli, 87 tayyareci, 39 Alman bahriyelisi ve bir miktar da İtalyan askeri vardır. General Bardia Diacentini ile bahriye yüzbaşısı Colla da elimizdedir.

Cinima mıntakasında umumi ilerleyişimiz devam etmektedir.

Sosyete Şilebin tasfiyesi Bir sene devam edecek

Bundan dört sene evvel kurulan sosyete şilebinin tasfiyesine başlanmıştır. Şirketin Ankarada yapılan fevkalâde heyeti umumiyesinde Sosyete şilebin vaktinden evvel feshine karar verilmiştir. Esasen en büyük hissedar bizzat hükûmet olduğundan Sosyete şilebin elindeki şileplerin denizyollarına devri işi daha evvelden yapılmıştır. Şimdi Demir, Bakır, ve Krom şileplerinin bacalarına denizyolları forsu konulmuş bulunmaktadır.

Sosyete şilebin tasfiye memurluklarına halen devlet limanları umum müdür muavinliği vazifesini vekâleten yapmakta olan Haşmet Dülge, hissedarlardan Abdülkadir Gözcü ve Avukat Emin Âli Durusoy tayin olunmuştur. Tasfiye muamelâtı bir sene müddetle denizyolları idaresinde devam edilecektir.

Sosyete şilebin Karaköyde yataklı vagonlar şirketi üzerinde bulunan merkez binasının tahliyesine başlanmıştır. Bu bina esasen denizyolları idaresine ait bulunduğundan denizyollarının münasip göreceği şekilde kullanılacaktır.

Halk tipi ayakkabılara yüzde 15 zam

Fiyat murakabe komisyonu, dünkü toplantısında halk tipi erkek ayakkabı fiyatlarına yüzde 15 nisbetinde bir zam yapmıştır. Buna sebep de, deri ve kösee fiyatlarının arttığından dolayı 660 kuruş olan halk tipi ayakkabı fiyatlarının idare etmiyeceği bütün kunduracılar tarafından vaki iddiaların varit görülmüş olmasıdır.

Et narhı Fiyatlar beşer kuruş indirildi

Fiyat murakabe komisyonu, dünkü toplantısında kuzu etine 65 kuruş narh koymuştur. Ancak, kuzular koyunlaşmağa başladığından istihsal mıntakalarından gelecek malûmata bakılarak kuzu narhının ya büsbütün kaldırılması, yahut indirilmesi mukarrerdir.

Komisyon, koyun etinede yeniden narh koymuştur. Yeni narha göre karamanın perakende kilosu 60 kuruştan 55 kuruşa, dağlıç etinin perakende kilosu ise 65 den 60 kuruşa indirilmiştir.

Bu narh, 15 haziradan itibaren tatbik edilecektir.

İmparatorluk konferansında Çörçilin nutku

Londra, 13 (A. A.) — Başvekil Çörçil, bugün imparatorluk mümessilleriyle istilâya uğrıyan milletlerin mümessillerinin yaptıkları konferansta beyanatta bulunmuş, içtimam 700 milyon insanı temsil ettiğini söyledikten sonra demiştir ki:

"— Harbin yirmi ikinci aymdayız ve karşımızda hakları uğrunda mücadele ederek çiğnenen 15 millet var. Bu 15 millet de istilâya uğradı ve erkeklerile, kadınlarile, çocuklarile Hitlerizmin boyunduruğuna girdi. Fakat ortada İngiltere ve dominyonlarile Hindistan imparatorluğu var ve hepsi de mücadele için, bu dava için kılıçlarını çekmişlerdir.

Bay Çörçil, sözlerine devamla, bunların hepsinin zaferi kazanmaya kadar dövüşeceklerini, dünyanın Hitlerizmin sebep olduğu fecaat, dehşet ve cinayetler içinde yüzdüğünü, istilâya uğramış milletlerin sefalet içinde bulunduklarını, buna rağmen her tarafta Almanlara karşı içten bir mücadelenin devam ettiğini söylemiş ve demiştir ki:

"— Avrupanın şerefini kurtarmak için harbediyoruz. Buna mukabil Hitlerin yanıbaşında oynak bir Darlan görmekteyiz ve şüphe yok ki beşer tarihi hiçbir zaman bu kadar gülünç bir fantezi ile karşılaşmamıştır.,,

Çörçil, mücadelenin uzun ve sert olacağını, yeni Avrupa nizamını Almanların kuramıyacaklarını, Hitlerizmi mahvedinceye kadar harbe devam edeceklerini söyliyerek sözlerini şöyle bitirmiştir:

"— Bugün hür milletlere bir mesajımız vardır. Bütün hür milletlere ve Amerikalılara diyoruz ki:

"— Kalbiniz sağlam olsun. Bu fedakârlıklar ve ıstıraplar içinden beşerin şerefi kurtulacaktır.,,

Konferansın verdiği kararlar şunlardır:

1 — Müttefikler Alman ve İtalyan tahakkümüne karşı nihai zafere kadar biribirine yardım ve mücadeleye devam edeceklerdir.

2 — Devamlı bir sulhün esaslı şartları milletlerin hürriyet ve istiklâli ve kendi serbest rey ve arzulariyle teşriki mesai etmeleridir.

Vergiler Belediye vergilerinin tahsil ayları tesbit edildi

Belediye, tahsilleri belediyeye ait olan bina, buhran, arazi, yol, tanzifat, tenvirat, kara nakil vasıtaları, deniz nakil vasıtaları vergi ve resimlerinin senede kaç taksitte ve hangi tarihlerde alınacağını tayin ve tesbit etmiştir.

Bina ve buhran vergileri Temmuz, eylûl, ikinciteşrin ve ikincikânun aylarında olmak üzere dört taksitte alınacaktır.

Arazi ve yol vergileri ikişer taksitte alınacaktır. Arazi vergisi taksitleri ağustos ve birinciteşrin, yol vergisinin de haziran ve birinciteşrinde tahsil olunacaktır. Tanzifat ve tenvirat resimleri de temmuz ve ikinciteşrinde tahsil olunacaktır.

Kara nakil vasıtaları resimleri haziran, eylûl, birincikânun ve Martta olmak üzere dört taksitte, deniz nakil vasıtaları resmi ise temmuz ve ikincikânunda iki taksitte verileceğinden yalnız deniz nakil vasıtalarından sandallara ait resim ağustos sonunda ve defaten alınacaktır.

Her mükellef belediye ve vergi resimlerini bu tarihlerde bizzat şubelere götürüp vermeğe mecbur tutulmaktadır.

Şu vaziyete göre bu ay zarfında yol vergisi ilk taksitinin ve gelecek ay başında da bina ve buhran, tenvirat ve tanzifat ve deniz nakil vasıtaları resimlerinin ilk taksitinin verilmesi lâzımgeldiğini mükelleflere hatırlatırız.

Polise yumruk atan mahkûm oldu

Evvelki gün, Çarşıkapıda pazar yerinde Ebruhi'nin sayacı dükkânının önünde oturan Hüseyinden yarım kilo vişne alıp başka bir müşteriye de bir kilo vişne vermeğe kalkan Hasan, vaziyete müdahale eden polis memuru Hakkıya sinirlenmiş, memura küfür ettiği gibi sol gözü altına da bir yumruk atmıştır.

Hasan, dün, cürmümeşhut mahkemesinde 55 gün hapis ve 30 lira ağır para cezasına çarpılmıştır. Suçlu, tevkif edilmiştir.

Türk - Alman münasebatı

Berlin, 12 (A.A.) — Hususi muhabirimiz bildiriyor:

Aşağıdaki telgraf metninin aynen keşidesi hususunda bana salâhiyet verilmiştir:

Ecnebi gazeteciler tarafından Almanyanın Türkiye topraklarından geçme müsaadesini talep ettiğine dair Berlinde yayılan şayialar hakkında salâhiyettar mahfillerle yapılan konuşmalar şu suretle hülâsa edilebilir:

Almanya hiç bir vakit Türk arazisinden askeri mahiyette transitler icrasını ne istemiş ne de düşünmüştür. Irak ve Suriye vekayii Almanya devletine isnat olunan plânların hakikate tevafuk etmediğini ve Almanya devletinin hiç bir suretle Türkiyenin emniyetini tehdit etmeğe veya Türkiyeye karşı Türk hükûmetinin arzusuna, Türk milletinin şeref veya menfaatine muhalif talepler serdetmeği düşünmediğini isbat etmiştir. Almanya isnat olunan transit projeleri ecnebi gazetecilerin tertipleri ve Türkiye ile Almanya arasındaki münasebatı ihlâl etmek istiyen ecnebi manevralarıdır. Ayni zamanda bu tertibatla Almanyada bir aksülâmel husule getirerek müstakbel hareketler hakkında Alman askeri plânlarının anlaşılması gayesi de takip olunmuştur.

Almanya, Türkiyeye karşı, her hangi bitaraf devlete karşı beslediğinden çok kuvvetli ve hususi bir sempati beslemektedir. Almanya siyasi ve askeri vaziyetleri inkişaf ettirecek surette kararlar ittihaz ederken daima eski müttefiki olan, Türkiye ile bir ihtilâf zuhur ettirebilecek her hareketten çekinmek lüzumunu da gözönünde tutmuştur. Zaten hakiki vaziyeti anlamak için biraz vuzuh ve akliselim ile tetkik etmek kifayet eder: Eğer Almanya bitaraf memleketlerin öte tarafına asker nakletmek isterse elinde bu husus için Ege adalarile Girit vardır ki mükemmel ve kâfi bir yol hizmetini görebilir. Giritin zaptı, kıtaatın ve ordu levazımının kara yollarına müracaat edilmeden nakli imkânını tamamiyle isbat etmiştir. Bugünkü harbi bilenler ise, Türkiye yollarının ve Şarki Anadoludaki tek hatlı demiryolunun asri bir orduyu nakil hususunda lâzım gelen muazzam ihtiyaçlara ne derece tekabül edebileceği de bir sır değildir.

Balkan, Irak ve Suriye hâdiseleri tamamiyle isbat etmiştir ki, Almanya Türkiyenin emniyetine hiç bir vakit taarruz etmek emelini beslememiştir. Almanyanın Türkiyeye karşı olan siyasetinin esası hiç bir türlü ihtilâfa meydan vermemektedir. Bundan 18 ay evvel anlaşmazlıklara sebebiyet veren Türk siyasetinin bugün Türkiyeyi ihtilâftan uzak tutmağa matuf olduğunu görmek ise Berlin için kâfi bir itminan eseri olarak telâkki edilmektedir

POLİSTE

Dolmabahçe yokuşunda iki otomobil çarpıştı

Şoför Mustafa oğlu Hasan Tahsin Sönmez, dün idaresindeki 1539 numaralı otomobil ile Dolmabahçeden Taksime çıkan yokuşun kavisini dönerken, şoför Ahmedin idaresindeki bir belediye kamyonu ile çarpışmıştır. Müsademe şiddetli olmuş ve her iki arabanın ön tarafı parçalanmış, camları kırılmıştır.

Şoförlere bir şey olmamış, tahkikata başlanmıştır.

DÜN CEZALANDIRILANLAR

Keresteciler - Eyüp hattında işliyen 3015 numaralı otobüs dün çevrilip kontrol edildiği zaman yolculardan para alındığı halde kendilerine bilet verilmediği görülmüştür. Otobüs sahibi hakkında ceza yazılmıştır.

Bundan başka bir günde 15 şoför ile 42 esnaf ve tramvaylar hareket halinde iken atlayıp binen 12 kişi cezalandırılmıştır.

BİR MAVNACI YARALANDI

Yenikapıda oturan ve mavnacılık yapan İbrahim, dün Dolmabahçeden aldığı kırtasiye kâğıt balyalarını mavnasına istif ederken balyaların bir tanesinin demir kuşağı birdenbire kopmuştur. Kuşak hızla İbrahimin sol eline çarpmış, ağırca yaralamıştır. Yaralı hemen Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

TRAMVAYDAN KAÇARKEN

Lâlelide oturan Fahri oğlu Hasan adında 73 yaşlarında bir ihtiyar, dün Çenberlitaştan geçerken, bir tramvaydan kaçmak istemiş, ayağı kaldırımın kenarına çarparak düşmüştür. İhtiyar, başından ve alnından yaralanmış ve baygın bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

MISRA'LARDAN
Fıkralar

Son cinayetler münasebetiyle..

Son günlerde cinayet vakaları çoğalmağa başladı. Evvelki gün Şişlide, karısından ve kaynanasından kaçmak isteyen bir adamın bilekleri kesildi. 9 yaşında bir çocuk iki buçuk yaşındaki kardeşini öldürdü. Dün de, Mercanda oturan bir adam, sevdiği kadından yüz görmeyince dört yerinden bıçakla yaraladı. Bir adam da kamasını, karısının vücudunun muhtelif yerlerine dokuz defa sapladı.

Hırs, hiçbir şeye benzemez, insanın gözü kararınca hiçbir şey görmez, elinden bir kaza çıkar.. Aşk, için, "aşk ârsızdır, yapıştığı yüreklerden kolay kolay ayrılmaz" diyenler, bu sözlerile, bir hakikati ifadelendirmişlerdir. Sevgilisini dört, karısını dokuz yerinden yaralıyan vatandaşlarım da, aşk kurbanlarıdır. Arsız bir aşkın kurbanları...

Filhakika cinayet, insanın canına kıymak, menfur, kötü bir şeydir. Hele para, hırsızlık için yapılan cinayetler, fezayihin en eşnesidir. Böyle insanlar, cemiyetin yüz karasıdır.

Aşk uğrunda katil olmak..., gerçi, bu da fena bir şeydir. Bir hodgâmlık eseridir.. Beni sevmiyor diye, çek tabancayı öldür, doğru mu bu?..

Merre bir arab çöl şairiydi. Kafiye ile, aruzla, nükte ve mazmunla geçinmenin güç olduğunu anlıyarak, ticaret yapmak hevesine kapıldı. Gurbete çıkarken Fahure adlı karısını bir kölesile yurdunda bıraktı. Karısı çok güzel bir kadındı. Kirpiklerinin esmer gölgelerinde parlayan gözleri, siyah elmaslara benziyordu. Dudakları ihtirasla yanıyor, burun delikleri sönen bir atın soluyuşları anındaki gibi açılıp kapanıyor; çölün ateşin hararetı damarlarında yanarcasına tutuşturuyordu.

Kadın, bu vaziyette baştanbaşa bir ihtiras kadını oluyor, kalbini kötü düşünceler kaplıyordu. Fakat şeytanın aklına getirdiği şeyleri, kocasını hatırlıyarak kafasından çıkarıp atıyor, kirlenmemeğe, temiz kalmağa savaşıyordu. Fakat, köle de bir içim suydu. Bir erkek güzeliydi o... Sülün gibi boyu, kapkara gözleri, adalı vücudu vardı.

Fahura, birkaç ay cehtetti, kendini tuttu, fakat nihayet dayanamadı, iradesi gevşedi, azmi buzlar gibi eridi, kölesinin kolları arasına atılmak arzusunu duymağa başladı. Bazan "südü temiz bir kadının böyle bir şey yapması doğru değil, kötülükde fayda yoktur, rezil olmaktansa ölmek iyidir." diyor.. kalbinden kötü hisleri, behimi ihtirasları atmağa çalışıyordu. Nihayet, dayanamadı, iradesini kaybetti, kendini güzel kölenin kolları arasına attı, dudaklarını onun dudaklarına teslim etti. Fakat, bir kaç dakika sonra pişman oldu, nedamet duymağa başladı. Sonsuz bir hicap içinde ağlamağa başladı. Tam o sırada, kocası geldi, şair, karısının nedamet sözlerini işitmiş ve her şeyi anlamıştı. Tirtir titriyor, hiddet ve asabiyetinden yerinde duramıyordu.

Kadın, yanına sokulan adamı köle zannetti. Onun da kendisi gibi nedamet ve azap duyduğunu zannetti, teessürlü bir sesle sordu:

— Son pişmanlık fayda vermez. Ne titriyorsun öyle?

Sözüne kocasının cevap verdiğini görünce, acı acı bağırdı:

— Eyvah!..

Sonra bulunduğu yerde yıkıldı kaldı, korkudan ödü koptu, öldü. Biraz sonra köle de şairin bıçağı altında can verdi.

O bî amân yine bilmem kimi şehit ediyor,
Ki bir acıklı acıklı amân sadası gelir!

LAEDRI

Çörçilin nutku:

Fransızlara ait müstemlekelerde gözümüz yok

Ortaşarkta vaziyet nazik bir safhaya girmiştir

İstikbal hakkında hiçbir teminat veremiyeceğim gibi hiçbir vaat ve ve kehanette de bulunamıyacağım

Londra 12 (A. A.) — Çörçilin nutkunun devamı:

Çörçil Suriye harekâtı meselesine temas etmek üzere olduğu bir sırada Hore Belisha kendisinden hava ordusunun diğer askerî kuvvetlerle yaptığı iş birliğinden bahsetmesini rica etmiştir. Çörçil geçen sene avcı tayyareleriyle bombardıman tayyarelerini arttırmanın müstacel bir zaruret teşkil ettiğini beyan etmiştir. Bu, çok büyük ehemmiyeti haiz bir mesele olmuştur.

SURİYE MESELESİ

Çörçil Suriye meselesinden bahsederek şunları söylemiştir:

Bizim Suriye toprakları veya diğer Fransız toprakları üzerinde asla gözümüz yoktur. Fransızlara ait araziden hiç bir müstemleke istemediğimiz gibi oralarda herhangi bir menfaat peşinde de değiliz. Bu harpte kendimiz için hiç bir müstemleke veya herhangi bir menfaat temin etmek istemiyoruz. Fransız dostlarımızdan hiç biri bu hususta Almanya ve Vişi hükûmeti tarafından yapılan propagandalara aldanmamalıdır. Biz, Fransanın hürriyet ve istiklâli ile bütün haklarını yeniden temin etmek için elimizden geleni yapacağız. General Dö Gol'e yazdığım bir mektupta Fransanın hürriyetini ve haklarını iade için yedi iktidarımızda olan her şeyi yapacağımızı teyit ettim. Fakat Fransanın azametini iade için bize yardım etmek Fransızların vazifesi olmak lâzımdır. General Dö Golün, düşman Almanyaya mütavaat politikası güden Vişi rica.line nazaran Fransanın en gayretli bir müdafiî olduğuna hiç şüphe yoktur.

Almanların Suriyeye hulûlleri ile İrakta çevirdikleri entrikaların, Nil vadisi ile Süveyş kanalındaki şark cephemizin bütün müdafaa tertibatı için çok büyük bir tehlike teşkil ettiğini anlamak için büyük bir zekâya ihtiyaç yoktur. Bir müddettenberi bu sahadaki siyasetimiz, Hür Fransızları bir mukabil hulûl hareketi hazırlamaları hususunda teşvik etmiye matuf bulunuyordu. Bundan başka daha ziyade geç kalmak tehlikesini göze alarak burada büyük bir kuvvet hazırlamayı da düşünüyorduk. Nitekim bugün bu kuvvet hazırlanmış ve harekete geçmiş bulunmaktadır. Bundan maada, Suriyede ciddî bir ileri hareketi yapılmadan evvel İraktaki vaziyetimizi iade etmek zarureti vardı.

Vişi hükûmetiyle olan münasebatımızın mahiyeti ve mezkûr hükûmetle kat'î münasebet ihtimalinin mevcudiyeti bu hareketlerin askerî manasına son derece ehemmiyet verilmesini mucip olmuştur.. Netice itibariyle şunu söylemeliyim ki Alman kıtaları ile takviye edilmiş bulunan büyük İtalyan kuvvetlerinin de müzaheretiyle harekete geçecek olan Sirenaik'deki Alman ordusunun Mısırı istilâ tehdidi altında tutması bizi düşündüren en mühim meselelerden biridir. Mısırdaki Alman ordularının ileri hareketi iki aydanberi buradaki vaziyetimizi tehdit etmektedir. Garp çölündeki müdafaamız kırılacak olduktan sonra Suriyede hasıl olan vaziyete karşı koymıya çalışmak her halde büyük fayda temin edecek bir hareket olmasa gerektir.

General Vavel geçen pazar günü başlıyan ileri hareket için emir verecek vaziyette bulunduğunu bildirdiği zaman cidden sevindim. Bu ana kadar aldığım haberlere göre, mezkûr ileri hareket müsait bir surette ve pek az mukavemetle karşılaşarak devam etmektedir.

Suriyedeki vaziyet hemen hemen kaybedilmiş bir vaziyet idi. Alman zehiri bütün memlekete yayılıyordu. Irakta vaktinden evvel patlıyan ihtilâl vaziyeti karşılıyacak tedbirler almamızı temin etti. Fakat bu kadar bir şey için sevinmemiz ve kendimizi gevşetmemiz doğru değildir. Çünkü ayni derecede müşkül bir takım harekâta girişmiş bulunuyoruz. Ve Almanların ne gibi bir mukabil harekete geçecekleri meçhul ve muzlim bulunmaktadır.

Mütehassıslar için, menbalarımızı hesaba katmadan, mesafe ve zaman mefhumlarını gözönüne getirmeden şurada burada harekete geçmemizi talep etmek çok kolaydır. Onlar, haritaya seri bir nazar bile atmağa lüzum görmeksizin bunu talep edebilirler. Fakat Avam kamarası, sathi mütalealarla alelâcele ileri sürülen noktaları kabulden içtinap suretile ciddiyetini ve otoritesini muhafaza etmek mecburiyetindedir sanırım. Bazı kimseler günü gününe bir stratejî takibinden sarfınazar ederek hareket teşebbüsünü tekrar ele geçirmemizi ve Almanların daima yaptıkları bir şeyi yaparak askeri harekâta hâkim olmamızı istiyorlar. Bu hususta hiç kimse benim kadar mutabık olamaz. Fakat söylemek yapmaktan çok kolaydır. Bütün bu sebeplere binaendir ki, kısa ve kolay bir harp hakkındaki ümitleri aslâ teşci etmedim.

Bununla beraber bir müntehadan diğer bir müntehaya geçerek memleketimiz ve ordularımız tarafından elde edilen dikkate değer neticeleri küçük görmek de doğru değildir. Memnun kalacağımız ve minnettar olacağımız bir çok şeyler vardır. Bu adaya karşı yapılan hava taarruzu bizi sarsmadı. Bilâkis bu taarruzdan daha kuvvetli ve şerefimiz artmış olarak çıktık.

Fabrikalarımızdaki istihsalâtın endişe verecek bir derecede azalmakta olduğunu iddia eylemek hiç doğru değildir. Bu istihsalât belki bizim istediğimiz kadar süratle ilerlemiyor. Eğer istihsali hızlandırmak için bir yol gösteren olacak olursa memlekete büyük bir hizmet yapmış olacaktır. Fakat sadece emir vermek ve sert bir sesle talepterde bulunmak kâfi gelmiyor. Bütün fabrikalarımızı matlûp şekilde işletebilmek için bundan fazla bir çok şeyler lâzımdır. Lâkin istihsalin endişe verecek mahiyette azaldığını söylemek hakikatin tamamiyle aksini iddia etmektir. Meselâ top ve ağır tank imalâtında 1941 senesinin ilk üç ayının vasatisi 1940 yılının son üç aymdaki vasatiye nazaran yüzde 50 nisbetinde fazladır. Mayıstaki istihsal şimdiye kadar elde edilen en yüksek dereceyi bulmuş ve 1940 senesinin son üç aymdaki vasatinin iki misline baliğ olmuştur.

Her şeyden evvel, hava hücumları neticesinde sarsılmadığımızı ve istihsalâtımızın, azalmak şöyle dursun, süratle artmakta olduğunu tekrar etmek isterim.

Atlantik meydan muharebesi de iyi bir surette idame edilmektedir. Hitler İkincikânunda yaptığı beyanatta bize karşı deniz üzerindeki gayretlerinin Mart ayında son haddini bulacağını söylemişti. Öyle hücumlara intizar ediyorduk ki, şimdiye kadar misli görülmemiş olacaktı. Bize karşı yüzlerce denizaltı ve sayısız tayyare kullanılacağı rivayetleri dolaşıyordu. Bu haberler bütün dünyada bizim aleyhimizde tesir yapmak maksadile yapılıyordu. Filhakika bunların endişe doğuran bir tesir yaptığı görüldü. Mart, Nisan ve Mayıs geçti ve şimdi Haziranın ortasına gelmiş bulunuyoruz. Akdenizde uğradığımız ciddî zayiat istisna edilecek olursa Mayıs, Atlantikte bir müddettenberi geçirdiğimiz aylarin en iyisi olmuştur. Gemileri himaye ederek hamulelerinin bize kadar gelmesini temin etmek için muazzam gayretler sarfedilmiş ve bu gayretler boşa gitmemiştir.

Vapurları batırmak, onları inşa etmekten veya Okyanuslardan emniyet altında geçirmekten daha kolaydır. Gemi batırmak hususunda biz de daha enerjik bir surette hareket etmiş bulunuyoruz. Mayıs ayında batırdığımız, yakaladığımız veyahut kendilerini batırmaga mecbur ettiğimiz düşman gemilerinin 257.000 tonilâtoya baliğ olması, hayretle karşılanması lâzım gelen bir hâdisedir. Bu rakam bizim düşmana hedef olarak denizlerde dolaştırdığımız gemilerin ancak onda birini teşkil etmektedir. Düşman vapurları limandan limana kıyıları takiben ve tayyarelerin himayesinde giderken ve yahut ancak kaçak surette denizleri geçebilirken biz cihan münakalâtını yolda her gün en aşağı 2.000 vapur bulundurmak suretile idame etmekteyiz. En tehlikeli mıntakalarda her gün en aşağı 40 vapurumuz gidip gelmektedir. Vaziyet böyle olduğu halde Mayısta bizim düşmana verdiğimiz zayiat, düşmanın bize verdirdiği zayiatın dörtte üçüne baliğ olmuştur.

Bu, düşmanın denizden kıtalar nakletmek suretile yapacağı istilâ teşebbüsü ile de sıkı surette münasebettardır. Çünkü düşman vapurlarının tahribi memnuniyet verici ve mütezayit bir surette devam etmektedir. Orta Şarktaki harp manzarasına bir nazar atfettiğimiz zaman bu esaslı sebepler orada da bize itimat verecek vaziyettedir.

21 aydanberi harpte bulunuyoruz. Fransanın bizi terkettiği ve İtalyanın bize karşı harbe girdiği gündenberi hemen hemen bir sene geçti. Eğer geçen sene Haziranda biri çıkıp ta Orta Şarkta muhafazası İngiltereye mevdu araziden bir metre murabbaının bile başkasına kaptırılamıyacağını, Habeşistanı, şarki Afrikası ve Eritresi ile beraber bütün İtalyan imparatorluğunun feth edileceğini, aynı zamanda Mısırla Filistinin ve Irakın muvaffakiyetle müdafaa edileceğini söylemiş olsaydı bütün bunlar mübalâğalı iddialar olarak telâkki edilebilirdi. Fakat şu andaki vaziyet işte böyle bir vaziyettir.

Almanların bir ay içinde Süveyşin almacağını söylemeleri üzerinden üç aydan fazla bir zaman geçmiş bulunuyor. Malûm olduğu üzere Almanlar Süveyş alındıktan sonra, İspanyolların da harbe girmeleri icap edeceğini söylüyorlardı. Daha iki ay evvel bir çok kimseler Tobruktan kovulacağımızı yahut teslim olmak mecburiyetinde kalacağımızı zannediyorlardı. Harp hakkında cereyan eden son müzakereler esnasında ahvale vakıf bir hatip Almanların Nil deltasında görünmeleri üzerine zuhur edecek tehlikeye ehemmiyetle nazarı dikkatimizi celbetmişti. Daha altı hafta evvel Irak ateş içinde idi ve Habbaniye doğrudan doğruya bir tehlike teşkil ediyordu. Bu tehlikeye rağmen kadınlar ve çocuklar hava yolu ile tahliye edildiler, düşman mahfilleri teslim olmak mecburiyetinde kalacağımızı işaa etti. Asi hükûmet, Bağdatta Almanlar ve İtalyanlarla sıkı bir işbirliği halinde icrayı hükûmet ediyordu. Henüz karaya çıkan kuvvetlerimiz Basrada âdeta muhasara edilmiş bir vaziyette bulunuyordu. Kerkük ile Musul düşmanın eline geçmişti. Bütün buraları şimdi tekrar bizim elimizdedir. Suriyede kuvvetli bir surette ilerliyoruz. Garp çölünde Masra Matruhtaki cephemiz sapasağlam olduğu gibi müdafaa hatlarımız da her zamankinden ziyade kuvvetlidir. Habeşistanın fethi ile meşgul olan büyük kuvvetlerimiz şimdi serbest kalmış bulunmaktadır. Bu kuvvetler, muazzam miktarda nakliye vasıtaları ile Nilin deltasına doğru ilerlemektedir. Hattâ bir kısmı şimdiden oraya varmış bile bulunuyor.

Şimdiye kadar şayanı dikkat bir derecede muvaffakıyetle tetevvüç etmiş bulunan bir müdafaa sistemini, Girîdin kaybedilmesi gibi bariz bir muvaffakıyetsizliği nazarı itibara alarak, bütün orta şark müdafaasını muvaffakıyetsizliğe uğramış telâkki etmek çok yanlış haksız ve manasız bir hareket olur. Filhakika orta şarkın müdafaası için yapılan büyük muharebe şimdiye kadar hep muvaffakıyetle inkişaf etmiştir. Bu muharebe bugün yeni ve nazik bir safhaya girmiş bulunmaktadır. İstikbal hakkında hiç bir teminat vermiyeceğim gibi hiç bir vait ve kehanette de bulunmıyacağım.

Havacılık bahisleri

YENİ TAYYARELERDE SÜRAT VE EHEMMİYETİ

(800 kilometreye yaklaşan tayyare sürati burada duracak ve harbi bu süratle bitirecektir).

yazan: **A. ŞARKLI**

(Baş tarafı 1 ncide)

zi mahiyetini geçmiyecek bir tayyarenin yerine pratik iş beceren silâhı her zaman tercih eder. Asker gözü masa üstlerini süsliyecek bir cici biblodan ziyade ağır, kalın ve hantal olarak göze çarpacak ve fakat silâhlı, müessir olacak tayyareyi tercih eder. Kısa bir mesafe üzerinde motörün baş döndüren hızıyla saatte yedi yüz kilometre hız elde etmektense devamlı olarak saatte beş yüz kilometre sürati ölçüye vurmak daha kıymetli bir netice verir.

Bugün için fabrikaların ortaya çıkardıkları yeni yeni tayyare tipleri vardır. Bunlar arasında yedi yüz elli kilometre süratinde ve on üç bin metre irtifaa çıkacak olanları da bulunmaktadır. Neşredilen katalog rakamları bir kıymet ifade ederler mi acaba?..

Katalog süratleri tecrübe pilotlarının, canbazca bilgileri ve büyük bir melekenin olgunluğu ile elde edilmiş rakamlardır. Bir tayyarenin asıl neticeli süratî orta çapta ve bilgide, tabir yerinde ise, bir sıra pilotunun elinde bulunduğu zamanlarda yapılan süratidir..

Her tayyarenin muayyen bir rejim altında seyahat süratı vardır. Bu sürat üzerindeki motörün en az benzin ve yağ sarfettiği ve en az yıprandığı bir adedi devirle, ekonomik rejim adı verilen bir motör çalışmasiyle elde edilir ki, esas tayyarenin sürati de bu olarak kabul edilir... Azamî sürat kısa devreli bir hasıladır. Nasıl ki; en az tayyare sürati de böyledir. Her zaman için uçulacak sürat normal şartlar altında, orta melekede bir pilot ve ekonomik motör rejimiyle elde edilendir. Bu süratin bugün için hiçbir tayyare üzerinde beş yüz elli kilometrenin üstüne çıkarılmış bulunduğu görülmemiştir. Daha doğrusu çıkarılamamıştır.

Süratin ne kıymeti vardır?.. Hava muharebelerinde sürat esas mıdır?..

Sürat hava muharebesinin kan damarıdır. Tayyarecilik işini baskın tarzında yapar... Hele hava hâkimiyeti kuramıyanlar buna kıymet vermeye mecburdurlar. Baskın sırasında taarruza uğranırsa vazifenin yapılışından sonra düşmanla çarpışmak zarara olur. Mademki vazife yapılmıştır, zayiat vermeden hareket üslerine dönmek faydalıdır. O halde süratin buradaki kıymeti büyüktür. Hasım önünden ve ateşinden kurtulmak fırsatını verir. Aksi takdirde vazifeye giderken düşmanla karşılaşılırsa, bu halde de hasmı peşine takarak vazife mıntakasına süratle erişmek avantajını verir...

Av tayyareciliğinde kaçan veya saldıran düşmanı kovalamak, yakalamak, mukabil taarruza uğranıldığında manevradan istifade ederek hasmı oyaladıktan sonra süratle hücum etmek gibi faydaları olur.

Düşmandan korunmakta, düşmana taarruz tabiyelerinde sürat, ateş kudreti ve manevra kabiliyeti yanında yer alır. Ateş kudreti, manevra kabiliyeti çeviklikle ölçüye vurulabilir.

Değişik hava şartları altında elde edilecek süratlerin biribirlerine yakın olmaları tayyarenin evsafı bakımından kıymetini arttırır.

Bugün için hizmette bulunan Alman ve İngiliz tayyarelerinin en süratlisi Messerschmitd - 109 tipi gösterilmektedir. Bu tayyarenin 755 kilometre saatte sürat yaptığı iddia edilmektedir. Harp vaziyeti dolayısile rekorlar serisinde resmî bir mahiyet almamakla beraber bu saatte 755 kilometre süratin halen serviste bulunan bütün tayyarelerin üstünde bulunduğunu kabul etmek icap eder... Yeni tip İngiliz avcılarının 700 kilometreye vardıkları söylenmektedir...

Ne olursa olsun tayyarecilikte sürate doğru bir heves vardır. Bu heves tayyareciliği 800 kilometreye doğru yaklaştırmaktadır. Her zaman süratli bulunmakta mutlak bir fayda vardır. Çünkü havacılıkta; sürat emniyettir...

A. ŞARKLI

Spor

Türkiye bisiklet birinciliği

Bu sene Hatayda yapılacak

Ankara, 12 (A. A.) — Bu sene bisiklet Türkiye birinciliği 24 haziran salı günü Hatayda yapılacaktır. Yarışın mesafesi 120 kilometredir.

Koşu 24 haziran günü sabah saat 7.30 da Antakyadan başlıyacaktır. 24 Haziran Hataym ahten ana vatana iltihak günü olduğundan bütün sporcular başlama esnasındaki törene iştirak edeceklerdir.

Bu müsabakalara girecek bölgelerin, bölge birinciliklerini yapmış olmaları şarttır. Bugüne kadar birinciliklerini yapan bölgeler: Ankara, Balıkesir, Bursa, Denizli, Eskişehir, Hatay, Kocaeli, İstanbul ve İzmirdir. Müsabaka tarihine kadar bölge birinciliklerini yapan bölgeler de neticesini federasyona bildirdikleri takdirde yarışa davet edileceklerdir.

Koşucular 26 haziranda Hatay'dan hareketle Ankaraya geleceklerdir ve burada yapılacak 100 kilometrelik bir koşuya iştirak edeceklerdir.

Bükreş elçimiz

Romen kralı tarafından yemeğe davet edildi

Bükreş, 12 (A.A.) — Türkiye büyük elçisi refikasile beraber dün kral tarafından öğle yemeğine davet edilmiştir.

Merhum Şeref için ihtital

Beşiktaş Jimnastik klübü Başkanlığından:

Klübümüzün asil ve fedakâr hâdimi merhum Şerefin ölümünün sekizinci yıldönümü münasebetile 14 Haziran 1941 cumartesi günü saat 15 de Şeref stadyomu karşısında Yahyaefendi mezarlığındaki makberesi ziyaret edileceğinden âzamızın ve merhumu sevenlerin teşrifleri rica olunur.

Radyo

13.6.1941

13.00	Karışık program	19.30	Ajans
13.15	Kısa fasıl	9.45	Klâsik program
13.30	Karışım program	20.15	Radyo gazetesi
18.03	Fasıl sazı	20.45	Solo şarkılar
18.30	Ziraat Takvimi	21.00	Memleket postası
8.40	Sving orkestrası	21.10	Temsil
19.00	İktısat saati	2.00	Salon orkestrası
9.15	Mandolin kuarteti	22.30	Ajans
		22.45	Salon orkestrası

Suriye harbi

Bağdatta yakından takip ediliyor

Bağdat, 12 (A.A.) — Suriye harbi Bağdatta yakından takip edilmektedir. Bu muharebenin Irakın istikbali üzerindeki hayati ehemmiyetini herkes idrâk etmektedir.

Raşit Ali isyanından, yani Mayısın ilk haftasından beri Basra ile Bağdat arasında kesilmiş olan demiryolu münakalâtının yarın tekrar başlıyacağı ümit edilmektedir.

YABANCI DİL DERSLERİ

ALMANCA (56)

Her hakkı Haber gazetesine aittir.

RENATE

Storm

— 56 —

1. Aber das unheimlich[1] Wesen,[2] das vorhin ich hatte tagen sehen, lag noch gleich einem Schauder[3] auf mir und stritt wider meines jungen Herzens Seligkeit.

* *

2. Am andern Morgen, da ich von meinen lieben Eltern Abschied genommen hatte und schon auf den Wagen steigen wollte, kam der blasse Schneider angelaufen, bittend, er solle zur Stadt zum Ellenkrämer,[4] ob er mit dem Junghern die Gelegenheit benützen dürfe.

3. Hatte also einen Reisegefährten;[5] dazu einen, dem allezeit das Maul[6] überlief, während ich doch lieber mit meinem bedrängten Herzen allein dahingefahren wäre.

4. Wickelte mich auch in meinen Mantel und hörete nur halb im Traum, wie seine unruhige Zunge in allem Unholden[7] rührete, was die letzte Zeit unter den Dorfleuten war im Schwang gewesen.

5. Als wir aber eben von der Sandgeest[8] in die Marsch hinunterfuhren, hub er an und mochte wohl wissen, dass er damit sich Gehör erwerbe: "Ja, Jungherr," sprach er; "Ihr kennet ihn ja besser als wie ich, den fremden Pastor; aber das ist einer, so ein Allerweltskerl![9] Auch dem alt Mariken auf dem Hofe hat er das Maul aufgetan.

6. Ihr habet wohl gesehen, Jungherr, wie dem Bauren allzeit der eine Strumpf um seine Hacke[10] schlappet! Hat immer schon geheissen, er dürfe nur ein Kniebund[11] tragen, sonst sei es mit all seinem Reichtum und mit ihm selbst am bösen Ende; denn da mich eines Tages der Fürwitz[12] plagte, fuhr er mir übers Maul: "Ja, Schneider," sprach er, das eine hat die Katz geholt; willt du das ander haben, um deinen dürren Hals daran zu henken?„

RENATE

Storm

— 56 —

1. Fakat önümde belirdiğini gördüğüm bu hazin hâl karşısında içimi bir ürperti kaplıyor ve körpe kalbimin saadetini yaralıyordu

* *

2. Ertesi sabah, sevgili ana babacığıma veda ettiğim ve arabaya binmek istediğim sırada solgun benizli terzi koşa koşa geldi, kumaş aldığı tüccarı görmek için şehre inmek mecburiyetinde olduğunu söyliyerek mevcut fırsat dolayısile genç bayla beraber gitmek ricasında bulundu.

3. Bu suretle bir yol arkadaşım oluyordu; ben kederli kalbimle başbaşa yol almağı tercih ettiğim halde, onun mütemadiyen ağzından söz eksik olmıyordu.

4. Mantomun içine büzülmüştüm, yalnız onun yorulmak bilmiyen dilinin, son zamanlarda köylüler arasında infial uyandıran bütün büyücüler hakkında bahsettiği şeyleri, bir rüyada gibi yarı yarıya dinliyordum.

5. Tam kumlu tepeden "Marsch" a doğru indiğimiz sırada, bana dinlettireceğine emin olduğu yeni bir bahis açtı: "Evet, delikanlı; dedi; şu garip papazı benden daha iyi tanıyorsunuz; fakat bu adam öyle dönek bir herif ki! Şu çiftlikteki ihtiyar Marikeyi de diline dolamıştı; çiftlik sahibinin bir çorabının daima topuğu üzerine nasıl düştüğünü de şüphesiz görmüşsünüzdür. Çiftlik sahibinin her vakit yalnız bir jartiye taşımağa mecbur olduğu, bütün zenginliği ile meş'um âkıbetinin buna bağlı olduğu rivayet edilmiştir. Bu hususta benim bir kanaatim varsa, o da bundan hiç bahsetmediğidir; çünkü bir gün meraktan kıvranarak bunu sorduğum zaman dudaklarından şu kelimeler döküldü: Evet, terzi, dedi, bu jartiyenin birini kedi kaptı, diğerini de ince boynuna asmak üzere istersen sana vereyim...

(1) unheimlich (sıfat): meş'um, felâketli, nahoş, hüzün verici; unheimlich aussehender Mann, çehresinin hatları fena bir intiba bırakan adam, fena görünüşlü adam; unheimlicher Blick, şom nazar; ihm wurde unheimlich zu Muthe, kendisinde fenalık hissetti; Unheimlichkeit, emniyetsizlik ilka eden hal veya görünüş. (2) Wesen (isim) hâl, manzara, mevcudiyet, varlık; cevher, maddei esasiye, tavır. (3) Schauder: ra'şe, titreme, dehşet; ein Schauder durchbebt (veya, überläuft), yahut da, schüttelt) ihn, onu bir titreme aldı; bei dieser Nachricht lief ihm ein eiskalter Schauder durch alle Glieder, bu haber onda bütün vücudunu şiddetle titreten bir tesir icra etti; mit Schauder erfüllen korkuya kaplamak, korkutmak, dehşet vermek. (4) Ellenkrämer, kumaş taciri, satıcısı. (5) Reisegefährete = Reisegeselschatter = Reisegespan, yol arkadaşı, (6) Maul; ağız; das Maul weit aufsperren, ağzını açarak dinlemek, alıkçasına dinlemek: Über's Maul fahren, sözü kesmek; sözünü yarıda bırakmak; das stopfte ihnen die Mäuler, bu onların ağzını kapadı. (7) Unholden (isim): Menfur, iğrenç şahıs; şeytan; büyücü, sihirbaz. (8) Sandgeest kumlu tepe, tümsek. (9) Allerweltskerl: dönek adam, herif. (10) Hacke (dimünitifi Häcken, veya Häcklein): a, Çapa, kazma (ziraat tabiri); topuk (— Hacken). (11) Knieband: dizbağı, jartiye. (12) Fürwitz = Vorwitz, merak, sabırsızlık.

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır

Genç kalmanın sırlarından:

Duş ve Masaj

Vücudün muhtelif kısımlarına nasıl masaj yapmalı

Yarı sıhhatin yıkanmak ve ovunmakla temin olunduğunu söylersek hiç de mübalâğa etmiş olmayız.. Sıhhatlerine çok düşkün olan Amerikalılar, İngilizler ve umumiyetle bütün garp memleketleri ahalisi yemekten çok yıkanmıya ehemmiyet verirler. Bir Amerikalı belki üç gün aç kalmıya razı olabilir, fakat onu üç gün yıkanmamış göremezsiniz..

Yıkanmak, her sabah duş yapmak sıhhatin yarısıdır. Cildimiz en ziyade dikkat etmemiz lâzım olan yerimiz olmalıdır. Bir insan yemek yemeden bir hafta daha belki daha fazla durabilir. Fakat cildinin mesamatı kapanmış olan bir insan iki saat bile yaşıyamaz.

Bazı kimseler bu yıkanma ihtiyacını hisseder ve sabahları kalktıkları vakit soğuk su dökünürler. Bu doğru değildir. Yataktan kalkar kalkmaz derhal duş yapmak hatadır. Daha doğrusu sabahleyin kalkınca yatak odasının pencerelerini açmalı ve temiz havaya karşı beş on dakika jimnastik yaparp vücudun hararetini yükseltdikten sonra duş yapmalıdır.

Vücudu yıkamanın lüzumu büyüktür. Terin üstüste vücutta kuruması deriyi harap ettiği gibi cilde de tesir eder ve bazı zararlı maddelerin kana karışması neticesini doğurur.

Bu kimse sıhhatini kazanmak için vücudun üstündeki teri suyla, sabunla temizlemeli, sonra da cildi ya doğrudan doğruya el ayası, veya bir havlu ile ovuşturmalıdır.

Deriyi temiz tutmak sıhhatini düşünen herkesin yapması lâzım olan bir iştir. Sabahları duş yapılan su vücudun hararetiyle müteasip olmalıdır. Pek soğuk suların husule getirdiği aksülâmellerin bazan fena neticeler verdiği hatırlarda tutulmalıdır.

MASAJ

Masaj yıkanmak kadar, hattâ daha fazla ehemmiyetlidir. Vücudumuzun bir yerini şuraya buraya çarptığımız zaman sevkî tabiî ile yaptığımız hareket orasını ovuşturmaktır. Küçük, büyük herkesin bir ağrıyı, bir sızıyı teskin etmek için yaptığı hareket elini o ağrıyan yer üzerinde dolaştırmaktır. Bu sebepledir ki masaj tıb âleminde belli başlı bir tedavi usulü halini almıştır.

Halk arasında ovunmanın şifa verdiğine dair bir inanış mevcuttur. O kadar ki hamama gidip kendini ovduran, kulunçlarını kırdıranların sayısı belli değildir.

Masajın faydalı tesirlerini hepimiz nefsimizde tecrübe etmişizdir. Birçok kimseler işlerinden evlerine yorgun döndükleri zaman karılarına, kardeşlerine veya çocuklarına:

— Haydi ,biraz omuzlarıma basıver..

Derler ve ovulmaktan zevk duyarlar.. Eskiden birçok kimseler geceleri uyuyuncaya kadar vücutlarını ovdururlar. Sonra gevşiyerek rahat bir uykuya dalarlardı.

Ötedenberi insanlar arasında bir itiyat halinde bulunan masaj tababette başlı başına bir şube teşkil eder. Mesajın, eflöraj (effleurage), petrisaj (petrissage), friksyon (friction), vibrasyon (vibration), haşman (hachement) gibi muhtelif şekilleri vardır.

Her adaleye aynı şekilde masaj yapılmaz ve her türlü masajın da bir usul dairesinde yapılması icabeder. Eğer masaj lüzumu veçhile ve doğru olarak yapılmazsa masajla dinlendirilmek istenen uzuv bir kat daha yorulur.

Yukarıda bahsettiğimiz masaj usullerinden en mühimmi ve hepimiz tarafından her zaman kullanılan eflfaj yani telmis ile friksyondur. İnsanı dinlendiren ve adaleleri kuvvetlendiren masajlar bunlardır.

KOLLARA YAPILACAK MASAJ

Jimnastik ile vücut ısıtılıp duş yapıldıktan sonra kollar parmaklardan başlanarak muhitten merkeze ve aşağıdan yukarıya doğru âdeta okşar gibi hafif hafif yirmi defa ovulmalı ve elin tazyiki yavaş yavaş artmalıdır. Kollar münavebe ile bu şeklide ovulur.

BACAKLARA YAPILACAK MASAJ

Ayağı yüksekçe bir yere basmalı ve ayağın bilek hizasından başlayıp kalçaya doğru evvelâ yavaş, sonra da kuvvetle olmak üzere yirmi otuz kere ovmalıdır. Evvelâ bir bacağa, sonra da diğer bacağa aynı masajı yapmalıdır.

VÜCUDA YAPILACAK MASAJ

Vücudun muhtelif kısımlarına yapılacak masaj başka başkadır. Sırta masaj yapmak için evvelâ ellerin tersiyle kürek kemiklerinin altından başlamak ve yavaş yavaş böbreklere ve bele doğru inmek lâzımdır. Masaj evvelâ okşama şeklinde başlamalı, sonra hızlandırılarak ovunma haline sokulmalıdır.

Göğse yapılacak masajın aşağıdan yukarı veya yukarıdan aşağı olmasında hiç bir mahzur yoktur. Yalnızca ovma başlarken şiddeti yavaş yavaş arttırılmalıdır.

Karın ve mideye yapılacak masaja dikkat etmelidir. Bu kısma yapılacak masaj için evvelâ göbeğin altından sağ kasıktan işe başlamalı ve mide hizasına gelmeli ve midenin altından eli ufkî olarak sola götürmeli ve soldan aşağıya inerken masajı bitirmelidir. Bu şekilde yapılan masajın şiddetini tedricen arttırmalıdır.

Bütün vücuda yapılan masaj azamî beş dakika zarfında bitirilmelidir.

Her gün vücutlarını yıkayan ve sonra masaj yapan kimselerin ciltleri üç dört ay zarfında kadife gibi yumuşak ve parlak olur. Cilt sıhhati temizliği vücut sıhhatinin belli başlı âmilidir. Cilt temiz olmadıkça yapılan jimnastikten vücuda büyük bir fayda beklemek hata olur. Çünkü temizlenmeden çalıştırılan bir vücut, alâtı temiz tutulmıyan bir makine gibidir. Çabuk ihtiyarlar, çabuk bozulur.

ideal erkek nasıl olur?

Bütün genç kızlar hayallerinde evlenebilecekleri erkekler için gayet tabiî olarak bir tip tasavvur ederler ve kendilerince ideal erkek olarak onu kabul ederler.

Bundan birçok yıl evvel İngilterede (Kocanızın nasılbir adam olmasını istersiniz?) başlıklı ankete alelûmum şu cevaplar gelmiştir. Evli kadınların verdikleri cevaplar neticesinde hiç biri kusursuz, tam bir erkek bulunabileceğine inanmıyor. Yalnız fazla sevmekle bu kusurların kapanabileceğini söylüyorlar.

I Tam Adam

Hiç bir hareketinde yanlışlık yapmıyan adam olamaz. Bu dünyanın en müşkül işidir. Farzedin ki evinizde böyle bir adam vardır.

Onu yola getiremezsiniz, münakaşa edemezsiniz. Düzeltemezsiniz. Eğer tam adam bu demekse her halde tahammül edilmez bir işkence olur.

Bazı kadınlar da, erkeklerde sakal bıyık istemezler. Bence dünyada tam adam yoktur. Durgun bir adam sevilemez. Çok zeki de olmamalıdır. Çünkü karşısındakini yorar ve bıktırır. Çok yakışıklı da olmamalıdır. Vaktinin çoğunu süse verir.

Her kadına göre dünyada tam adam yoktur. Çünkü tam adamın Yunan ilâhları kadar güzel, kibar, sevimli, doğru, hoşsohbet olması da lâzımdır. İyi dansedebilmesi lâzımdır. İyi okumuş, ruhan yükselmiş, hissî terbiye görmüş olmalıdır. Fakat böyle adam bulmak nerede?..

II Evine Sadık Olmalıdır

Tam adam her gün iğrenç hırslarından uzak yaşamalı ve hayatını iyi şeylere, evine, karısına ve çocuklarına hasretmelidir. Eğer bu adam evli ise işini bitirince evine dönmeli, zamanını içki veya fena arkadaşlarla geçireceğine, aile yuvasının içinde geçirmeli, tiyatrolara, barlara gitmemeli, içki içmemelidir.

III Erkekler Zaafları İçin Sevilir

Dünyada mükemmel bir adam aramak, mükemmel bir kadın aramak kadar boş, manasız ve lüzumsuz bir şeydir. Her kadın erkeğinin ufak, tefek kusurlarını bildiği halde sever. Bir erkekte en çok aranılan vasıflar, namusu, evine bağlılığıdır. Bundan fazlasını istemek doğru değildir.

IV Tam Manasiyle Erkek Olmalıdır

Erkeğin en büyük meziyeti, erkek olmaktır. Vücutça kuvvetli olmalıdır. Çünkü böyle olan erkekler daha nazik ve anlayışlıdırlar. Bence mükemmel erkek yaşamasını ve yaşatmasını bilen, karısının ve çocuklarının mesut, güzel ve sıhhatli olmasına çalışan erkektir. Erkekliğini kaybeden erkek ne kadar sevimli, zeki ve güzel, şöhretli, paralı olsa da hiç bir kıymeti olamaz.

V Temiz Olmalıdır

Temiz olan her şey sevildiği gibi temiz olan erkek de sevilir. Bu temizlik hem manen, hem maddeten olmalıdır. Çünkü bu iki iş biribirinin mütemmimi olarak yürür. Bu maddî ve manevî temizlik ne tahsil, ne servet, ne de aile meselesidir. Doğrudan doğruya insan meselesidir. Çünkü temiz olmıyan bir adam mükemmel olamaz.

VI Sözüne Sadık Olmalıdır

Bir insanın burnu, gözü, giyimi ehemmiyetli değildir. Bu iş daha ziyade ruh meselesidir. Bir adam konuştuğu kimselere karşı nazik ve kibar olursa, bilhassa ailesine karşı hürmetkârsa, her şeyden evvel sözüne sadık bir adamsa katiyen sinirlenmez, terbiyesini bozmaz. Çünkü netice en mükemmel adam terbiyesini bozmıyan adamdır.

VII Başkasına Faydalı Olmak

Mükemmel adamda aranacak en mühim vasıflardan biri de vatanına ve insaniyete hizmeti dokunmasıdır. Düşünüşünde ve duyuşunda çok samimî olmalıdır.. Düşkünleri korumalı ve kendisine zarar vermemek şartiyle her iyiliği yapmalıdır.

KÜÇÜK İLÂNLAR

(Bu sütunda okuyucularımızın gazetemiz yanındaki kuponla birlikte göndereceklerî EVLENME TEKLİFLERİ, İŞ ARAMA, İŞ VERME, ALIM, SATIM gibi ticarî mahiyeti haiz olmıyan küçük ilânları parasız neşrolunur.)

İş ve işçi arayanlar:

* Bir üniversite fen fakültesi talebesi iş aramaktadır. Az bir ücrete razıdır. Orta ve lise talebesine fizik, kimya ve matematik dersleri de verir. (S.O.S.) remzine müracaat.

* 19 yaşında lise sekiz tahsilli, türkçe, fransızca, yunanca yazar okur ve icabında tercüme de yapabilir. Çalışmak istemektedir. (İ.P. 9-6) remzine müracaat.

* Orta tahsilli eski ve yeni harfler le daktilo bilir. Yazıhane ve mağazalarda satış memurluğu gibi işler yapabilir. Ayda yirmi gün saat 10-17 arasında çalışabileceği bir iş aramaktadır. Saat hesabile de çalışır. (Kanaatkâr) remzine müracaat.

* Lise mezunu, askerliğini yapmış, eski harfleri bilir 26 yaşında bir genç hususi veya resmi dairelerde çalışmak istemektedir. Adrese mektupvay caddesi No. 60 Beyazıt.

* 17 yaşında, orta üçte tahsilini bırakmak mecburiyetinde bulunan bir genç 20-30 lira ile çalışmak istemektedir. B. Valdeçeşme meydanı Vedi Akaoğlu.

* 18 yaşında lise 10 da tahsilini bırakmış fakir bir ailenin kızı tahsiline mütenasip bir iş aramaktadır. Yazı ve hesap işlerinde çalışabilir. (S. R. Minik) remzine müracaat.)

* 40-42 yaşında bir bayan, kocasının ölümünden sonra elemli günlerini dostları yanında geçirmiştir. Şimdi az bir ücretle iyi bir aile yanında çalışmak istemektedir. Orta işleri ve çamaşırdan maada mükemmel aşçılık bilir, alafranga ve alaturka yemeklerle ince hamur işlerinde bilgisi fazladır. (Bayan Aşçı) remzine müracaat . 154)

* Ortamektep tahsilli. daktilo ve oldukça fransızca bilen 18 yaşında genç bir kız çalışmak mecburiyetindedir. Her işi ehven bir ücretle yapabilir. (Sinangin) remzine müracaat.

* Fransızca, almanca, ingilizce bilen, biraz da türkçeye âşina ecnebi bir bay muhasebe ve muhabere işlerin de daimi veya saatle çalışmak istemektedir. Bu dillerde hususi ders de verebilir. (A.B. 8) remzine müracaat

* 16 yaşında lise bire kadar okumuş, mali vaziyeti tahsile devamma mani bir genç çalışmak istemektedir. (Karakartal) remzine müracaat.

* 18-19 yaşlarında bir genç bir tüccar yanında veya herhangi bir ticarethanede çalışmak istemektedir. (X 9) remzine müracaat.

* Beş yabancı dil bilen genç ve kibar bir bayan çocuklara ders verebilir, onları gezdirebilir, doktor ve dişçi yanında az bir ücretle çalışabilir. (Kibar) remzine müracaat.

* Lise mezunu, daktilo ve eski yazıları bilen bir genç iş aramaktadır. (Tanla) remzine müracaat.

* Orta mezunu 19 yaşında, ailesine bakmak zaruretinde bulunan bir genç hesap ve yazı işlerinde çalışmak istemektedir. (S. B. Cezri) remzine müracaat.

* Orta mezunu bir genç hayata atılmak zaruretindedir. Kendisine bir iş aramaktadır. (Fikret Oral) adına müracaat.

* Fen fakültesi talebesinden pek iyi İngilizce bilen bir genç tatil zamanında herhangi bir müessesede vazife kabul edebilir. Talebeye ingilizce dersleri de verebilir. (M.D. 94) remzine müracaat.

* Askerliğini bitirmiş bir doktor, mektep, fabrika veya müessese doktorluğunu az bir ücretle kabul eder. (Tabib) remzine müracaat.

* Lise 6 fen talebesiyle lise 10 uncu sınıfına kadar (Matamatik) ve lise 11 e kadar coğrafya dersi verir. Şifahen ve mektupla müracaat: Küçükpazar Hacıkadın mahallesi Tavanlıçeşme sokağı 6 da Mehmet Bayrı.

* Bir Fransız lisesi mezunu, biraz da ingilizce bilen her cihetçe itimat edilebilecek bir genç tatil içinde çalışabileceği bir iş aramaktadır. Ehven fiyatla fransızca ve cebir dersi de verebilir. Anadoluya da gidebilir. (Fikret) remzine müracaat.

* 15 yaşında ortamektep mezunu bir genç herhangi bir müessesede iş arıyor. (D. 496) remzine.

Aldırınız:

Aşağıda numaraları yazılı olan okuyucularımızın namlarına gelen mektupları idarehanemizden bergün sabahtan öğleye kadar veya saat 17 den sonra aldırmaları rica olunur.

(Pak 37) (S.3) (M.13) (Keçe 51) (Çevik) (Tekyıldız 3) (Yılmaz) (İzmirli) (Didar) (Marika) (Kibar) (Bayan aşçı) (Hadiye) (2092) (M.Z) (Ev - Daktilo).

HANGİSİ KATİL...

- 8 -

Nakleden: İLHAN TANAR

Kız, mahzun gözlerini yere indirerek başını salladı. Erkek âdeta mahcup olmuştu.

— Sormağa mecburum. Cevabın oturduğu yeri biliyor musunuz?

— Evet.

— Oraya sakın gitmeyin. O da, buraya size gelmemelidir.

Kızın dudakları titredi. Başını eğdi. Birden, Feridin yanına yaklaşıp, elini, kendi ellerinin arasında sıkarak, fısıldar gibi yalvardı:

— Yalvarırım size, onu benden büsbütün almayın, uzaklaşmayın, onun için zararlı olacak bir şey yapmam, katiyen, fakat ara sıra görmezsem yaşıyamam, ölürüm. Yalvarırım uzaklaştırmayın onu benden.

Avukat, birkaç saniye sükûttan sonra, cevap verdi:

— Merak etmeyin, ben düşürürüm, bir çare buluruz.

— Demek onu benden ayırmıyacaksınız?

Kızın gözyaşlarile ıslak yüzü minnetle ışıldadı, nemli dudaklarını Feridin eline değdirdi. Bu yumuşak, nemli temas, Feride garip bir ürperti verdi. Geri bir hareketle elini çekti. Kızda, onun bu ürperişini hissetmiş gibi geri çekildi ve birden, sekildi. Bir şey dinler gibi. Nefesini tutarak, durdu ve derhal elektrik düğmesine uzanarak, odayı karanlığa boğdu.

Hemen aynı dakikada kapının vurulduğunu duydular. Ferit, bekyakında duran kızın korkunu, karanlıkta daha dehşetle hissediyordu. Kendiside ürkmüştü. Gelen, kim olabilirdi? "Benim odama cevattan başka kimse gelmez,, demişti. O halde, şimdi bu gelen? Kapı bir daha, sızlı vuruldu. Genç kadının nefesi, Feridin kulağına çarptı:

— Ya Cevat geldiyse, kapıyı açmam lâzım.

Ferit, odanın en kuytu köşesinde, duvara yaslanıp durduğu esnada, kızın kapıyı açtığını, ve hafifçe:

— Kimi istiyorsunuz?

Diye sorduğunu işitti.

Odanın içinde, bir elektrik fenerinin ince ve uzun ziyası doğdu ve pek iyi tanıdığı bir ses:

— Affedersiniz, sokak kapısı açık kalmıştı, ortalık kararınca kapınızı kapalı tutmalısınız dedi.

Allahım, kapının önünde bir polis memuru, hem de kendi dikkatsizliği, anahtarla açıp girdiği kapıyı içeriden kapamamış olması yüzünden. Bunları düşünürken,kızın "teşekkür ederim" diye mırıldandığını, ve polisin kapıdan uzaklaştığını duydu.

Kız yine yanına gelmişti. Oda aydınlık, yüzünün güzelliği ve temizliği, çocuk ağzının her kelimeyi söylerken ürperişi, Feridin öfkesini yatırmış, merhamet hissi galebe etmişti. Fakat şimdi karanlıkta, onu görmeden evvelki öfkesini, bütün şiddetiyle hissediyordu. Zaten bu kadınlar daima biribirlerine benzemezler miydi? Bir türlü hakikati söyliyemezler.

Sert bir sesle:

— Sesini tanımadıklarını söylemiştiniz, dedi, halbuki bu polis, sizi tanımasa, kapınızı kapamanızı ihtar etmeğe lüzum görmezdi.

Sesi, fısıldar gibi hafif, ve titrekti:

— Bilmiyordum, efendim, tanımazlar zannediyordum. Cevadı tanıdığımdan beri o kadar çekingen yaşayordum ki:

Bu sözlerin üzerine, avukat Ferit, büsbütün köpürüyordu. Kardeşi, kendi annesinin, o temiz, o melek annesinin öz evlâdı nasıl olurda böyle âdi sokak kadınlarının hayatına karışır, ağızlarını düşerdi? nasıl ruhan ve bedenen bu yalancı kıza ait olabilirdi? Ona şimdi hemde nasıl kopmaz bir bağla, cinayetle bağlanmıştı.

Kız, elektriği yakmıştı. Karanlığın kendi aleyhinde çalıştığını insiyakî olarak hissetmişti galiba. Evet, bu tatlı, bu yumuşak dudaklariyle gözlerinden başka bir renk taşımayan bu çocuk ve iyi yüz, güzeldi.

Ferit:

— Ben, şimdi gidiyorum, dedi. Unutmayın, ne o buraya gelsin ne de siz ona gidin. Yarın onunla görüşeceğim. dikkat edin, onu söylediğiniz kadar çok seviyorsanız, dikkat edin.

Kız, "şüphesiz şüphesiz" diye içini çekti. Fildişi matlığındaki yüzünde daha koyu görünen gözleriyle, şapkasını alıp, sessizce çıkan avukatı takip etti. Bu gözler "bize inanın, biz yalan söylemeyiz, bir bakışta her sırrımızı okuyorsunuz,, diyor gibiydi.

Ferit, kızın oda kapısını kapayıp çıkınca, dış kapıyı açmadan, biraz durdu. O polisle tekrar karşılaşmak istemiyordu. Herhalde artık başka sokaklarda devre başlamış olacaktı. Demir kapıyı ihtiyatla, gürültü çıkartmamağa dikkat ederek açtı. Görünürde kimseler yoktu. Sokakta durarak, ne taraftan yürüyeceğini kararlaştırırken, sağ omuzzundan soğuk bir rüzgâr gibi bir ses, hiçte yabancı olmadığı bir ses, kulağına çarptı:

(Devamı var)

Yazan:

BEKİR SITKI KUNT

(Dünkü nüshadan devam)

Hasılı bu dairenin akıl ol!.. İsmail Esengil, bu meziyetinden haberdar olduğu için, dairede ahkâmından geçilmez. Gerçi o, kâtiplere bile amiriyet satmaz. Çok defa kâtipler kaleminin ucunu kırıp, onu kızdırırlar ve alay ederler. İsmail Esengil pişkin ve babacan bir adamdır. Bir de şu ukalalığı olmasa. Dünyayı ve insanları onun kadar iyi anlıyan yokmuş gibi bir tavır takınırdı. Kâmî bilgisine ve çalışkanlığına ise, diyecek yoktu. Alnına dökülen kırçıl ve yağız saçlarını ikide bir düzelterek, gözlerinde 4 numara gözlük olduğu halde başını evraktan kaldırmaz, karınca duası biçimindeki yazısiyle kâğıtlara bir takım yazılar, rakamlar döker dururdu. Ara sıra, odacı Ali gelip, sizi müdür bey istiyor dedi mi, mümeyyiz söylenmeğe başlardı:

— Gene mi be, usandık bu mudurdan... Ya şu dayrada ben olmasam, vay haliniza!..

Sonra lâubali bir tavırla müdürün odasına girer, icareteyinli vakıf, yahut, kullei zemin hakkında sorulan şeylere cevap verir ve müdürün karşısında pervasız oturur. Bir bacak üstüne bacak atmadığı kalırdı. Biraz sertçe bir söz işitse, derhal tekasütlüğünü istemiye kalkardı. 26 yıldır, bu dairede çalışıyordu. İşe mülâzemetle başlamış, mümeyyizliğe kadar yükselmiş, maaşı 200 kuruştan 30 lira aslî maaşa kadar çıkmıştı. Bir miktarcık parası da vardı. Alacağı tekaüt maaşiyle geçinebileceğine emindi. Ev kirası da vermiyor, karısının Kocamutâpaşadaki evinde oturuyordu. Onun için, hiç kimseye minneti yoktu. Kızınca:

— Ne oliyoriz be!.. Bir arzuhalci dükkâni açsam bundan daha iyi!.. diye kafa tutardı. Fakat onu hemen teskin ederlerdi. Hattâ o mağrur muavin Tahsin Şaşmaz bile, hatırını alır, onu tekrar masasının başına oturtardu. Çünkü o giderse dairede işten anlıyan adam kalmıyacaktı. Gerçi bu daire öyle ihtisasi icap ettiren bir daire değildi, ama, işleri elbette bir çok kanunlar alâkadar ediyordu. Bu kanunları kim okuyacak, okuyup kim anlıyacak? Kâtipler kendilerine not ettirilen şeyleri yazmaktan âciz diler. Hele hiç birinin okunur bir yazısı ve doğruya yakın bir imlâsı yoktu. Bir kalabalık, bir giren çıkan... Eshabı mesalih koridorlarda bekliye dursun!.. Bir iş, bir defa bu kâtiplerin eline düşmesin. Yandı gitti. Hani, bu arap saçının içinden vekâlet müteşarı dahi kolay kolay çıkamaz. Kâtiplere lâf etmeğe de gelmez. Bir defa her birinin bir tutarı vardır. Sonra maaş nedir ki... Ya 10 lira, yahut 15 lira aslî Her birinin başında kalabalık bir aile var.

HİKAYE

Daire

Kâtip Cemil Tozkoparan, mümeyyizden sonra bu dairenin en kıdemli memurudur. Ayni zaman da dairenin maaş mutemedidir. İşi gücü, bordro tanzim ederek, bunu dairedeki memurlara imza ettirmek ve ayın birinde gidip paraları almaktır. Maaş günleri dairenin bayram günüdür. Cemil Tozkoparan bankadan bir pörsük çantaya doldurduğu paralarla da ireye dönünce, etrafını kâtipler sarıverirler. Fakat o ilkin müdürün yanına girer. Tabiî herkesin alacağı malûmdur. Büyük paraları, elli liralıkları falan müdür beyin avucuna sayar. Müdür bey, bazan şu on liralığı ufaklık yap der, o zaman, liralık, elli ve yirmi beş kuruşlukların bulunduğu torbanın ağzı açılır ve ortaya çil paralar da çıkar. Müdürden sonra muavin, mümeyiz ve sıra ile diğer kâtiplere paraları dağıtılır. Maaş mutemedi biraz geç kalsa, kimse öğle tatiline çıkmaz, dört gözle para beklenir. Paralar ele geçince de, bunu bir an evvel harcamak için, sabırsızlanırlar. Zaten kapıya bir kaç alacaklı da gelip dayanmıştır. Çok defa, odacılar vasıtasile, aranılan kâtip için, o çıktı, şimdi burada değil, falan dedirtirlerse de, tabiî alacaklı kurnazdır. Aradığı kâtibi, musluk ta yakalar.

Cemil Tozkoparanın eline 40 lira kadar bir para geçer. Karısı epey evvel ölmüştür. Dört çocuk babasıdır. Yanında yatalak bir anadan başka bir de dul hemşire vardır. Defterdarda oturur ve, ayağının hafifçe aksamasına rağmen, oraya her gün yaya gidip gelir.

Daireye yakınlık bakımından, kâtip Naci Göral, doğrusu talihlidir. Evi daireden yüz adım ötededir. Hem de ayağında ve bacağında bir arızası da yoktur. Ama onun da derdi başkadır. Bu dert de şu: Naci Göralın evinde bir kümesi vardı. Burada tavuk beslerdi, tabiî yumurtası için. Bu yumurtaları hastalıklı ve zayıf çocuklarına taze taze içirtmek isterdi. Fakat karısı kışın yedi buçuk kuruşa kadar yükselen taze yumurtaları çocuklara yuttur maz, bunları komşu apartman da oturan bir aileye satardı. Parayı kendisi saklamaz, kocasının eline sayardı. Naci Göral, canım niye bunları çocuklara içirtmiyorsun, diye karısına biraz çıkışırsa da, idareli kadının bu hareketi hoşuna da gitmez değildi. Evde kaynanasiyle beraber otururlardı. Ev kaynatasınındı. İhtiyarın bir tarafına nüzul inmişti. Bu haliyle, sol bacağını sürüye sürüye, meğer. gizlice kümese giriyor, bulduğu yumurtaları cebine saklıyarak dışarda bunu satıyor, bu suretle kahve parasını çıkartmıyor mu imiş!.. Artık her gün evde bunun lâfı, muhakeme ve muhasebesi yapılır, sonra bu, daireye kadar intikal ederdi. Her sabah daire arkadaşları ona sorarlardı: Nasıl, ihtiyar gene yumurtaları anaforlamış mı?

Naci Göral, dairenin en kurnaz en şeytan kâtibiydi, dehşetli de alaycı ve şakacıydı. Müdür Hurşit beyin, muavininin, mümeyyizin taklitlerini yapar, arkadaşlarını güldürmekten kırar geçirirdi. Hem mümeyyizi huzurunda taklit eder, onun telâffuziyle konuşurdu. Giritli mümeyyizin bu hoşuna gider, ama lâf olsun diye, yapma bre, yaşıma da saygın yok mi? derdi. Naci Göral resmî muamele hariç, her işin üstesinden gelirdi. Yalnız kaynatasına bir çare bulamıyordu...

Bütün kâtipler şu Salih Zorluerin aklına şaşarlardı. Evet, ne akıl bu... Salih, zengin bir adamdır. Lâlelide bir apartmanı, Fatih çarşısında iki dükkânı, ayrıca karısının Emniyet Sandığında parası vardı. Hiç iş yapmadan paşalar gibi geçinebilirdi. Fakat o gayet hasis yaşardı. Aldığı kiraları belli ki, biriktiriyordu. Geçenlerde Akbıyıkta bir arsa almaya kalkmıştı. Neredeyse, demek, ikinci bir apartman yükseltmek niyetindeydi. Bütün bu servetine rağmen, 10 lira maaş için, her gün bu daireye gelir, bu güneşsiz, havasız kalem odasında, bu fakir arkadaşlar arasında ömür tüketirdi. Anlaşılan parası için, cigara bile içmezdi. Arkadaşları ona kaç defa: Yahu burada ne işin var, istifa et, bir başka fakir yerine gelip ekmek paparasını çıkarsın, demişlerse de o bunları hiç duymamazlıktan gelmişti. Bu haline bakmadan bir de bari bir işe yarasa... Yok... Gün olur ki, eline kalem kâğıt almadan paydosu bulur Neyse, hasılı çok cimri, hesabî bir adam... Fakat o da Naci gibi dertliydi. Salih Zorluerin karısının bir ihtiyar halası vardı. Her 10 - 15 günde bir, bir çıkın telkadayifiyle müsafirliğe gelirdi. Al sana bir masraf kapısı... Bir kilo telkadayifiyle iş biter mi ya.. Buna yağ lâzım, ceviz lâzım, şeker lâzım... Koca bunak hala hanım, bu bir kiloluk telkadayifiyle iş olup bitmiş gibi, baş köşeye kurulur, yemek vaktini, yutkuna yutkuna beklerdi. Salih Zorluere kalsa hala hanımı bir tekmede kapıdışarı ederdi ya.. ama, karısından çekinirdi. Hoş karısı da hasislikte kendisinden geri kalmazdı. fakat kadın, akrabalarına karşı küçük düşmemek için, buna katlanırdı.

Dairenin en azadeser kâtibi Şevket Yurtsevendir. Bir sene evvel, Hilmi baba dedikleri ihtiyar bir kâtip ölmüş, onun yerine müsabaka ile birini almak istemişlerdi. Bu Şevket Yurtseven, nereden haber almışsa almış, bir büyük adamdan bir tavsiye mektubu getirerek, hiç müsabaka filân açılmadan bu yere tayin olunmuştu. Gûya üniversiteye devam ediyormuş... Öğleden evvelleri, gene o zatın tavsiyesiyle, hiç daireye uğramazdı. Hakikaten üniversiteye gider mi, gitmez mi, belli değil.. Yalnız elinde şimdiye kadar kitap gibi bir şeyler gören yok... 20-22 yaşlarında, pipo içen, bob-styl kırması bir genç... Bir tahriratın iki satırını doğru dürüst yazmaktan âciz... Bu nasıl üniversite talebesi... Akıl alacak şey değil!..

ASKERLİK İŞLERİ

Üniversitenin yeni mezunları çağrılıyor

Eminönü askerlik şubesinden:

940/941 ders devresi tıbbiye, veteriner, fen fakültelerile eczacı ve diş tabibi okullarından mezun olanlar veya evvelce bu okullardan mezun olup da herhangi bir sebeble sevk edilmemiş olanlar 28. temmuz 941 pazartesi günü sevk edileceklerinden son yoklamalarını yaptırmak üzere 1 temmuz 941 tarihinden 15 temmuz 941 tarihine kadar nüfus cüzdan ve yukarda ismi geçen okullardan mezun olduklarını gösterir vesikalarile şubeye müracaat etmeleri. Gelmiyenler hakkında kanunî muamele yapılacağı ilân olunur.

* * *

Beyoğlu Yabancı As. şubesinden:

337 doğumluların ilk yoklama ve ihtiyatların 941 yoklama müddeti Haziran nihayetinde bitecektir. Gelmiyenler hakkında 1 temmuzdan itibaren nakdi ceza tatbik edilecektir. Beşiktaş ve Beyoğlu mıntakasında bulunan yabancı 337 doğumlulardan ve ihtiyatlardan henüz yoklamasını yaptırmıyanların ceza görmemeleri için haziran ayı zarfında şubeye müracaat ederek yoklamalarını yaptırmaları ilân olunur.

* * *

Üsküdar As. Şubesinden:

Bu yıl Tıp Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Eczacı, Diş Tabibi okulları ile Üniversite fen fakültesi kimya şubesinden mezun olanların 941 Temmuzunun ilk yarısından Ağustosun birinci gününe kadar son yoklamaları yapılacağından şubede kayıtlı olup da bu yıl mezun olanların mezuniyet vesikalariyle birlikte nüfus cüzdanları ve fotoğraflariyle şubeye gelmeleri taşrada bulunanların bulundukları mahallin askerlik şubelerine müracaat eylemeleri ve bu müddet içinde yoklamalarını yaptırmıyanlar bakaya sayılacağı ilân olunur.

Birinci sınıf
mütehassıs doktor
NURI BELLER
SİNİR ve RUH HASTALIKLARI
Ankara Caddesi No. 71
Muayene saatleri: 15 den itibaren

TUNA YILDIZI

Yazan: *İskender F. SERTELLİ*

- 41 -

Rüstem çok güzel ve yakışıklı bir gençti.. aynı zamanda pek ince duygulu bir erkekti. Onun yerinde başkası olsaydı - Marta kaçmağa teşebbüs ettikten son ve tekrar yakalandıktan sonra - Onun yüzüne bakar mıydı?

Fakat, Rüstem ilk defa affetmeğe lüzum görmüştü.

Şunu da hemen ilâve edelim ki, Rüstem, Martayı candan seviyordu.

Koca Ahmede gelince o: İri yarı biraz da kaba ve sert konuşur, kadına karşı nazik davranmanın manası olmaz ve "kadın denilen mahlûk, bıldırcın eti gibi yenmeğe lâyıktır!,, derdi. Onun nazarında bıldırcın, nasıl eti lezzetli bir kuşsa, kadın da öyle idi. Rüstem onu, bu kaba ve saçma fikirlerinden öperek kaç defa azarlamıştı.

Koca Ahmedin bir meziyeti vardı: Yalan söylemez, olduğu gibi görünür, ve insanı arkasından vurmayı düşünmez, bunu yapanların suratına kahpe diye tükürürdü.

Koca Ahmedin bu meziyetleri, Marta gibi ince ruhlu bir kadını kendine çekmeğe kâfi gelmiş miydi?

Bunu kimse bilmiyordu.

İşte şimdi onları - bu gece ilk defa - başbaşa görüyoruz.

Kapının kenarına hafifçe parmağile vuran Koca Ahmet:

— Ben geldim.. kapıyı aç, Marta!

Diye seslendi.

Kapı açıldı..

Kapıyı açan ve onu karşılıyan Martanın alnında renkli bezden sarılmış bir çatkı vardı.

Koca Ahmet:

— Ne o? dedi - hâlâ bu bezi alnından çıkarmadın mı?

— Hayır. Başım çok ağrıyor, Ahmet Dayı!

Karşılıklı birer mindere oturdular.

Marta sözüne devam etti:

— Bu baş ağrısı beni öldürecek, Ahmet dayı!

Koca Ahmet birdenbire hiddetlendi:

— Ooof. Sana dün de söyledim ya.. Bana hâlâ (Ahmet dayı) diye hitap ediyorsun!

— Nasıl dememi istiyorsun?

— Bana sadece ismimle hitap et. Rüstemi de kendi adiyle çağırmıyor muydun?

— Evet ama, sen ondan çok yaşlı, babacan bir adamsın! Ben sana nasıl isminle hitap edebilirim?

— Ben böyle istiyorum. İşte o kadar....

— Peki, mademki öyle istiyorsun... Bir daha Ahmet diye hitap ederim sana!

Ahmede bir bardak ayran verdi.

Ahmet bardağı eliyle geri çevirdi.

— Ben çocuk muyum be? Haniya şu evvelki gece getirdiğim Macar şarabı nerede?

— O şarabı benim için getirdiğini söylemiştin, Ahmet! şimdi, bana getirdiğin hediyeyi sen mi içeceksin?

— Ben onun membaını buldum. Yarın gene getiririm. Koskoca testiyi sen ancak bir haftada bitirebilirsin! O zamana kadar ben etraftaki köylerden gene getiririm. Bu akşam içimde bir sıkıntı var.. Hele getir şu zıkkımdan bir bardak bana bakayım!

Marta istemiyerek ayağa kalktı..

Bir dolap açtı..

Şarap testisini devirdi:

— Dibinde biraz kalmış... onu da sana veriyorum, Ahmet!

Koca Ahmet gözlerini açarak, hayretle genç kadına baktı:

— Ne diyorsun, Marta... Testinin dibinde biraz mı kalmış?..

— Öyle ya. Çoktanberi şarap içmiyen bir kadına bir testi şarap teslim edilirse, onu bir heykel gibi karşısına alıp uzaktan bakmaz ya. Elbette başına oturup içecek. İşte ben de öyle yaptım.. Her saat içtim.

Koca Ahmet gülmeğe başladı:

— Doğru. Kediye peynir tulumu teslim edilirse, böyle olur. Ben bir daha işimi bilirim.

— Ne yapacaksın? Eline şarap geçerse, saklayacak yerin var mı?

—Elbette var. Koskoca kale içinde yer mi yok?!

— Iyi ama, beni sevdiğini nerden anlayacağım? Bir testi şarabı sevgilisinden esirgiyen bir adama ben kalbimi nasıl verebilirim?

Koca Ahmet elindeki şarap kadehinden birkaç yudum içti:

(Devamı var)

YENİ NEŞRİYAT

Herkes kendi hayatını yaşar

Genç ve kıymetli muharrirlerimizden Bekir Sıtkı Kunt, son hikâyelerinden bir kaçını bir araya toplıyarak bu isim altında kitap olarak neşretmiştir. Herkesin büyük bir zevkle okuyacağına kani bulunduğumuz bu kitabı okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Ticaret mektupları

Tahsin A. Gökçingöl tarafından hazırlanan bu eser, ticaret ve sanatla uğraşan herkese en lüzumlu bir kitaptır. Mündericatı:

Sirküler - Hizmet teklifleri - Tüccarlar arasında münasebat tesisleri - Kredi mektupları - Borsaya mütedair emirnameler - Komisyoncuara verilen muhtelif mektuplar - Çekler ve poliçeler - Kambiyo muameleleri - Konsinyasyonlar - Nakliye işleri - Sigortalar ve avaryalar - Umumi muameleler.

Dr. Kemâl Ozsan

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu İstiklâl Caddesi No. 881
Sursa Pasajı Üstü Ohanyan Apartı — T.: 41235

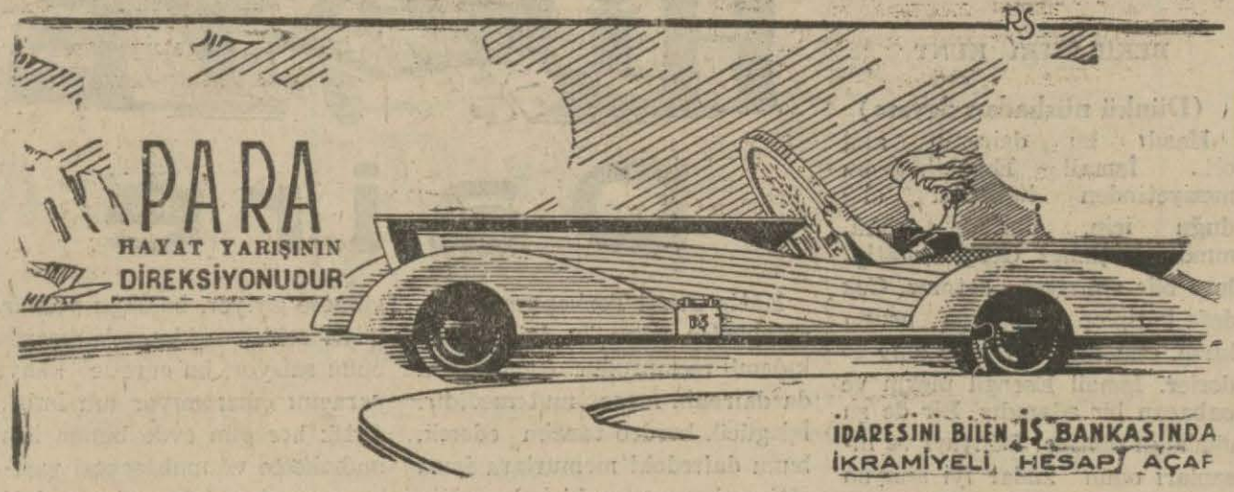

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 ikramiye planı

ÇEKİLİŞLER: 4 Şubat, 2 Mayıs 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000 Liık	= 2000.—	Lira
2	„	1000 „	= 3000.—	„
4	„	750 „	= 1500.—	„
6	„	500 „	= 2000.—	„
8	„	250 „	= 2000.—	„
35	„	100 „	= 3500.—	„
40	„	50 „	= 4000.—	„
300	„	20 „	= 6000.—	„

POKER

Traş bıçaklarile Traş olmak bir zevktir

Traştan sonra cilde anıklık vermez. Yüzü yumuşatır. Her yerde ısrarla Poker Traş bıçaklarını isteyiniz.

İstanbul Belediyesi İlânları

Pasif korunma için 20—6—941 tarihinde itfaiye kurslarına başlanacağından 310 ve 311 doğumluların bulundukları kaza itfaiye gruplarına 16—6—941 tarihinden itibaren kayıd muamelesi yapılmak üzere müracaatları ilân olunur. (4536)

T. H. K. İstanbul şubesi Başkanlığından:

1 — Evvelce eksiltmesi ilân edilmiş olan iki milyon fitre zarfının şekli değiştirilmiş ve yeni nümune münakasaya esas tutulmuştur.

2 — Muhammen bedel 2500 muvakkat teminat 187 buçuk liradır. Eksiltme 19 haziran 941 perşembe günü saat on beşte Cağaloğlunda şube binasında müteşekkil komisyon huzurunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin yeni nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için de kanunun tarif ettiği vesika ve teminatlarile birlikte münakasa günü şubeye müracaat etmeleri. (4564)

Otel yapılmaya elverişli kiralık bina

Ankara caddesinin en muteber yerinde fevkalâde nazarethavadar ve aydınlık bir bina kiralıktır.

Vakit gazetesi idarehanesine müracaat.

İstanbul Levazım Amirliğinden verilen Harici Asker Kıtaatı İlânları

60,000 kilo sığır eti almacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 13—6—941 cuma günü saat 10 da Adana askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 1215 liradır, Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (2463 — 4161)

***

Beher kilosu 6 kuruş 40 santimden 1.000 ton kuru ot almacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 26—6—941 perşembe günü saat 16 da Sivasta askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 4.800 liradır. Şartnamesi Ankara, İstanbul Lv. Âmirlikleri satın alma komisyonlarında da görülür. Taliplerin ihale saatinden bir saat evvel kanuni vesikalarile teklif mektuplarını komisyona vermeleri. 100 tondan aşağı olmamak şartile ayrı ayrı taliplere de ihale edilebilir. (1—4271)

***

1440 ton odun alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 23—6—941 pazartesi günü saat 11 de Trabzonda askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. 18,000 lira ilk teminatı 1350 liradır. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (9) (4283)

***

16,000 kilo sade yağı alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 16—6—941 pazartesi günü saat 10 da Adanada askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 1680 liradır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (2459 — 4157)

***

Yevmiye 40 ilâ 50.000 kilo yeşil ot, 20 ile 30 gün devam etmek üzere 1,500,000 kilo ot kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 27—6—941 cuma günü saat 15 de Eskişehirde askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 56,250 lira ilk teminatı 4218 liradır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (51 — 4556)

***

Aşağıda yazılı sebzeler kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 30—6—941 pazartesi günü saat 16 da İzmirde Lv. Amirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 24,432 lira ilk teminatı 1832 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri.

Cinsi	Miktarı Kilo	Beher kilosunun fiyatı Kr. Sa.
Taze kabak	37,600	5
Taze fasulye	75,200	6
Kırmızı domates	166,400	4 50
Taze biber	64,400	5
Patlıcan	84,600	6
Bamya	28,200	8

(57—4562)

***

80,000 kilo sığır eti alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 25—6—941 çarşamba günü saat 11 de Trabzonda askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 16,000 lira ilk teminatı 1200 liradır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülür. (19—4400)

İstanbul Deniz Komutanlığından:

Deniz lisesinin birinci ve ikinci sınıflarıyle Deniz gedikli okulunun birinci sınıfına talebe kayıt ve kabulüne 1 Haziran 941 tarihinden itibaren başlanacak 10 Ağustos 941 tarihine kadar devam olunacaktır.

İstanbulda bulunan isteklilerin Kasımpaşada bulunan Komutanlığımıza, taşrada bulunanların mahallî askerlik şubelerine müracaatları. (3749)

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişl niçin temiz lemek lâzımdır?

Cünkü; unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin kofferi, bademcik, kızamık, enfloenza, ve hattâ zatürrieye yol açtıkları, iltihap yapan diş etlerile köklerinde mide humması, apandisit, nevresteni, sıtma ve romatizma yaptığı fennen anlaşılmıştır. Temiz ağız ve sağlam dişler umumi vücud sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh dişlerinizi her gün kabil olduğu kadar fazla - lâakal 3 defa (SANİN) diş macunile fırçalayarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz ve etmelisiniz. Bu suretle mikrobları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi korur. Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265.

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

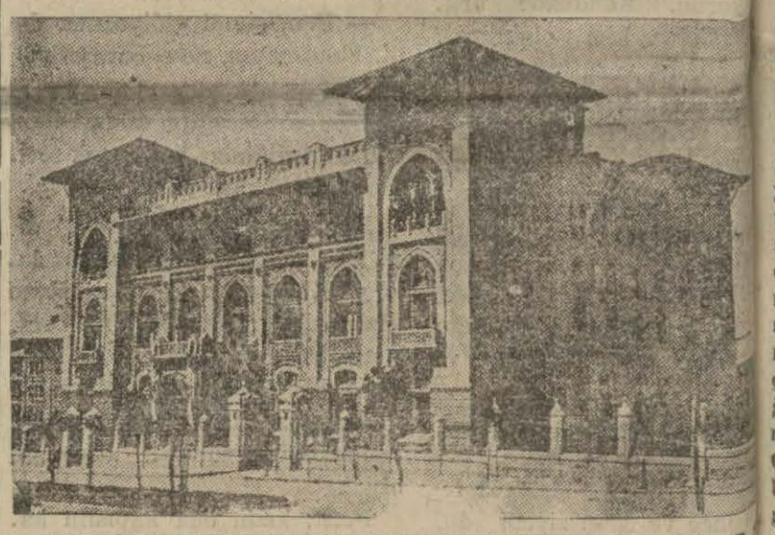

Ziraat Bankasında kumbarasız ihbarsız tasarruf hesaplarında 50 ilâ 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki ikramiye dağıtılacaktır.

1	adet	1,000 liralık	1,000 lira		100	adet	50 liralık	5,000 lira
6	„	500 „	3,000 „		120	„	40 „	4,800 „
6	„	250 „	1,500 „		160	„	20 „	3,200 „
40	„	100 „	4,000 „					

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilir. Keşide: 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânun tarihlerinde yapılır.

Kayser Wilhelm'in HAYATI

YAZAN EMİL LUDVİG

- 12 -

87 senesi ikinci teşrininde Enlenburg bir gün saraya geldiği zaman prensi, saltanatı eline aldığı gün bütün Alman prenslerine vaziyeti bildirmek üzere bir beyanname sureti tanzimile meşgul gördü. Onu bu işten menetmek şöyle dursun Enlenburg kendi eliyle bu beyannamenin mâbadini yazmağa ve bu işte prense yardım etmeğe başladı. Bu beyanname Bismarka şu mektupla birlikte gönderildi:

"Ekselâns, ederimin ve imparatorun muhtemel vefatları vukuunda kullanılması lâzımgelecek olan tahriratı size leffen göndermeğe cesaret ettim. Bu kısa kararname benim müstakbel vatandaşlarım Alman prenslerine hitap etmektedir.

Onlar için, çok genç bir prensi imparator olarak kabul etmek güç geleceği için onlara düşünecek zaman bırakmamalıdır. Bunun için her sefarete bu beyannameyi mühürlü olarak bırakmak lâzımdır. Ben tahta çıkınca bu zarflar sefirler tarafından hemen prenslere takdm edilmelidir.

İşte prensin Enlenburg tarafından tahrir ve takviye edilmiş ilk siyasî vesikası ve ilk siyasî jesti idi. Kimbilir Bismark prensin siyasetteki mutlak bilgisizliğine şahit olan bu vesikayı oğluna okurken acaba neler söyledi?

Prens bu ilk mektupla iktifa etmemişti. Prensin bazı içtimaî temayüllerini izah eder mahiyette olan bir ikinci mektup derakap birincisini takip etti. Bismark bu temayüllerle mücadele halindeydi: "Ekselânsınıza karşı samimî bir muhabbetim ve büyük bir hayranlığım vardır. Bunun için bu işte kısmen meşgul olmaktansa size müşkülât verecek işlere tevessül etmemeği tercih edeceğim... Ümit ederim ki bu sizin için aşağı yukarı bir teminat yerine geçecektir. Eğer harp patlarsa "unutmayınız ki sizin daima bir kılıcınız ve hayatının on senesini teşkil eden askerlik terbiyesini boş yere geçirmemiş olan ve ciddî bir prensiniz olacaktır. Yaşasın Hohenzolbern hanedanı. Sadık dostlarımla.

Prusya Prensi
Vilhelm

İhtiyar tebessüm etti. prensin mektuplarındaki iltifatlar çoğaldıkça o, prensi daha sert bir şekilde muhâkeme ediyordu. Genç adam acaba kendisini nezaketle elde etmeğe mi çabalayordu. Bismark altı hafta cevabını geciktirdi ve sonra iki mektuba birden kendi eliyle yazılmış bir cevap yolladı. "Çünkü kalemim mazide olduğu gibi şimdi kolayca işlemiyor. Sonra da cevabım siyasî bir tarih eseri olmak mecburiyetindedir.,,

Vilhelm'e Alman prenslerine hitaben yollamış olduğu beyannameyi hürmetkârane bir şekilde fakat hemen yakmasını tavsiye ederek geri yolladı. "Yabancı ellere düşmemesi için onu bugüne kadar çekmecemde kilit altında sakladım" diyordu.

Bu mektupların yirmi nushası birden ne muazzam bir tehlike idi. Eğer prensler bu beyannamenin daha hükümdar hayatta iken hazırlanmış ve tahrir edilmiş olduğunu bilseydiler ne düşünürlerdi! Onca Vilhelm onların kanunuesasideki hakkını muhafaza etmek mecburiyetindeydi! "Ben krallıkta en kıdemli mesnedi Kralın sulh zamanında memleket işleriyle hiç alâkadar olmasında değil, tehlikeli devirlerde de kaçmağı düşünmeden kılıncı elde tahtın basamakları üzerinde ölmeğe hazır olmasında bulurum." Sonra da İstihza ile ona hür yaşayan yalistlerle teşriki mesaî etmesini tavsiye ediyor. Sonra "prensin göstermekte olduğu,. hüsniyetle dolu emniyet için" bir teşekkürle mektubu kesiyordu.

Bu sıralarda Akdeniz kıyılarında hasta beyhude yere istirahat almağa çalışıyordu. Boğuluyordu. Berlinde ihtiyar imparator zaaf nöbetleri geçiriyordu. İkincikânunda Vilhelm boğulma tehlikesi geçiriyor. Machen daima ameliyattan istinkâf ediyordu.

(Devamı v